

Zakládání nových osad v období raabizace (1778–1820) na Moravě a ve Slezsku

*/ The Establishment of New Settlements During the Period of Raabization (1778–1820)
in Moravia and Silesia*

Eva Bártová, Radek Dušek

Abstract:

This study examines the emergence of new settlements during the period of Raabization in Moravia. Raabization was a land reform carried out in the Czech lands between 1775 and 1820. The nobility divided their manors into smaller plots among various tenants, who established their own farms on the hereditarily leased land. As a result of the reform, new settlements emerged, the population grew, and the region experienced economic development. However, it has not yet been clearly established how many settlements were established in connection with the Raabization, where they were founded, and what factors prompted their establishment, with the literature varying significantly in its estimates of the number of new settlements. The aim of this study was to collect, analyze, and statistically evaluate data on the establishment of new settlements during the Raabization period in Moravia and Silesia based on available literature and to compare these results with existing data cited in the literature. Based on excerpts from historical topographical descriptions, a total of 291 settlements were identified, which were established in various ways, with the most common method being the subdivision of a farmstead. The highest intensity of settlement establishment was recorded in the years 1784–1789, which corresponds to the period of the greatest expansion of land reform. New settlements sprang up throughout Moravia and Silesia, with the highest concentration in what is now the Olomouc Region. The number of newly established settlements identified during the Raabization period in Moravia and Silesia is more than double the figures previously cited in the literature. Despite the interpretive limitations of working with historical sources, the study offers a new perspective on the scope and spatial distribution of settlement processes during the Raabization period and suggests directions for further research into the development of the Moravian and Silesian landscape prior to the onset of the agrarian revolution.

Keywords:

land reform, subdivision of farmsteads, new settlements, 18th century, historical topography

Úvod

Na území historických zemí Čech, Moravy a Slezska byla na konci 18. století provedena pozemková reforma, která byla nazvaná „raabizace“ podle Františka Antonína Raaba, dvorního rady císařovny Marie Terezie. Reforma spočívala v parcelaci vrchnostenských poplužních dvorů (dále jen „dvorů“) a jejich rozdělování mezi nové uživatele, což vedlo ke vzniku nového osídlení na dominikální půdě a k zakládání nových osad (PROCHÁZKA 1925, 26; ČERNÝ 1928, 40; NĚMČENKO 1972, 11).

Příspěvek se zabývá vznikem nového osídlení na Moravě a ve Slezsku, přičemž údaje z Čech jsou využity pouze pro srovnání. Právě na Moravě byly dopady raabizace výraznější ((DROZDA 2022, 104)), protože půda byla novým zájemcům obvykle doživotně dědičně pronajata (ČERNÝ 1928, 119).

Přestože byla problematika raabizace v literatuře částečně zpracována, údaje o názvech jednotlivých raabizovaných obcí (osad) doposud nebyly souhrnně publikované v literatuře (NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR 2012), chybí jejich přehled, lokalizace a podrobnější charakteristiky. Není rovněž dostatečně objasněno, do jaké míry s raabizací probíhaly další kolonizační procesy. Tato studie si proto klade za cíl nastínit historické pozadí raabizace na Moravě a ve Slezsku, shromáždit dostupná literární data o nově založených osadách, tato data statisticky vyhodnotit a konfrontovat s dosavadními poznatky o osidlovacích procesech v období 17.–19. století.

Historické pozadí raabizace

Podobně jako v Čechách, tak i na Moravě prošla raabizace několika fázemi, než byla pozastavena a následně zakázána. Zatímco v Čechách byla půda zpravidla přenechávána do krátkodobých pachtů, na Moravě a ve Slezsku získávali noví držitelé pozemky doživotně. Převod půdy byl podmíněn odváděním pravidelného platu vrchnosti, a to buď v penězích, nebo v naturálních dávkách (ČERNÝ 1928, 129).

1. fáze raabizace – Raabův systém 1775 (Čechy), 1778–1781 (Morava)

Císařovna Marie Terezie v roce 1776 pověřila Františka Antonína Raaba (1722–1783) zrušením roboty a provedením pozemkové reformy. Reforma byla nejprve zavedena v Čechách (od roku 1775) a poté na Moravě (od r. 1778). Po smrti Marie Terezie roku 1780 pokračovala za vlády Josefa II. (PROCHÁZKA 1925, 25; ČERNÝ 1928, 15; CHROUST 1969, 233; NĚMČENKO 1972, 16).

2. fáze raabizace Reorganizace po Raabovi (1782–1785)

Po roce 1782 byla raabizace organizačně přetvořena. Josef II. jmenoval dva aboliční komisaře, Hoyeru pro Čechy a pro Moravu Antona Valentina Kaschnitze von Weinberg.

3. fáze raabizace – Kaschnitzova raabizace na Moravě (1786–1788)

Podle Černého (1928) byl systém plně dokončen pouze na části panství, protože reforma narazila na silný odpor stavů, který vedl k jejímu dokončení pouze tam, kde již byla zavedena (ČERNÝ 1928, 159; CHROUST 1969, 255).

4. fáze raabizace – Zastavení systému (od roku 1788)

Po smrti Josefa II. byla raabizace pod tlakem šlechty fakticky zastavena. Nástupci

Josefa II., Leopold II. a František I., další pokračování reformy nepodpořili; formální zákaz aboliční činnosti byl vydán roku 1821 (NĚMČENKO 1972, 18).

Přehled literatury o raabizaci a vymezení pojmů

Zatím nejobsáhleji raabizaci popsal Václav Černý (1928) v díle *Pozemková reforma z 18. století*. Publikace obsahuje podrobný souhrn historického pozadí reformy včetně ideových snah, demografických statistik a výkazů raabizovaných měst a panství. Stručné pojetí o pozemkové reformě nastínil také Kazimour (1921). Z hlediska historie a způsobu provedení pozemkových úprav se raabizaci věnoval Němčenko (1972). Pozornost na raabizaci upřel také Procházka (1925), který se obecně věnoval průběhu reformy v Čechách. Pohled na reformu na jihlavském panství poskytl Peltan (2006). Raabizaci ve Velkém Týnci na Hané na příkladu života týneckého rychtáře popsal Drozda (2016). V rámci studie rukopisných map pozemkovou reformu na plzeňském panství vylicila Marečková (2010). Historické pozadí procesu raabizace na Moravě obecně analyzoval Chroust (1969) a později i Drozda (2022). S otázkou raabizace se rovněž tentýž autor vypořádal ve své studii zaměřené na historiografii vesnické obce. Drozda (2021) posuzuje dopad raabizace na sociální strukturu vesnice a charakterizuje období konce 18. století z hlediska proměn hospodářského a sociálního života vesnice. Cenný příspěvek k hospodářským poměrům za doby osvětenců a roli raabizace přináší Maur (2017).

Dopad raabizace na krajinu: vznik nového osídlení

Protože reforma měla návaznost na rozvoj ekonomiky, souběžně s jejím procesem se měnil i způsob hospodaření – z tehdy klasického způsobu trojpolního hospodaření se později úhorová plocha začala osévat plodinami a přecházelo se na tzv. střídavý systém. Hospodářský růst plodil další hospodářský růst a ten měl přímý dopad na venkovskou krajinu v podobě zintenzivnění jejího užívání¹. Následkem raabizační reformy došlo ke zvýšení porodnosti, a tedy k populačnímu růstu a tím i k rozšiřování vesnic (ČERNÝ 1928, 140; ČERNÝ 1930, 104).

Raabizační vesnice vznikaly parcelací vrchnostenských (poplužních) dvorů na komorních a bývalých jezuitských statcích, kde byly dvory zrušeny, rozparcelovány, rozprodány nebo pronajaty zájemcům – zpravidla poddaným. Došlo k fyzickému zrušení dvora. Tyto vesnice se vyznačují pravidelným půdorysem dle racionálních geometrických schémat, tedy geometrickou přesností a stejností domů i pozemkových dílů, protože na jejich vyměřování pracovali školení geometři (SÝKORA 1998, 15; NĚMČENKO 1972, 19; KALÁB 2008, 61). Němčenko (1972, 27) v rámci použití typologie sídelního zeměpisu označuje půdorys raabizačních vesnic v intravilánu za *jednořadový* a rozlišuje raabizační obce na *raabizační návesní* a *raabizační silniční*. V extravilánu raabizačních obcí byl tvar pozemků pravidelný a obvykle obdélníkový. Průběh hranic pozemků byl ve většině případech rovnoběžný. Němčenko (1972, 28) označuje tento tvar pozemků v extravilánu jako *plužina parcelační*. Typovost výstavby se projevila i v jednotnosti stavební architektury, kdy vznikají např. řadové dvojdomky. V kopcovitých terénech byly časté rozptýlené dvorcové formy (SÝKORA 1998, 15).

Proces raabizace je úzce spjat s parcelací poplužního dvora. V literatuře ale parcelace poplužních dvorů neznamena totéž, co raabizace. Někteří autoři užívají obecný pojem „parcelace“ bez výslovné vazby na raabizační reformu, a to jak

v případě hukvaldského panství (LIPOVSKI 2021), tak při popisu dělení těšínských dvorů v oblasti Ústroně již v letech 1769–1772, tedy v předraabizačním období (ŠMERDA 1959). Tato skutečnost naznačuje, že samotné rozdělení dvora nelze automaticky považovat za raabizaci a je proto nezbytné pojem přesněji vymezit. Raabizace se totiž vyznačovala specifickými formálními náležitostmi, zejména uzavřením raabizační smlouvy mezi vrchností a poddanými – osídlenci. Smlouva obsahovala zrušení nevolnictví a roboty, její nahrazení peněžitými či naturálními dárkami a převod půdy do emfyteutického práva. Platnost smlouvy byla stvrzena podpisy obou smluvních stran i státních orgánů, přičemž u privilegovaných královských měst byla potvrzena rovněž císařem (NĚMČENKO 1972, 33).

Nutno poznamenat, že „raabizační vesnice“ nebo „famiantské vesnice“ – termíny uváděné autory Sýkora (1998); Němčenko (1972, 27); Kaláb (2008, 58); Kaláb (2008) – jsou vlivem změn v urbanistickém uspořádání ve skutečnosti např. jen části obcí, samoty nebo osady spíše než samotné obce nebo vesnice. Z toho důvodu používám pro účely výzkumu raabizačních obcí souhrnně termín „osada“, který zahrnuje různé sídelní jednotky; tedy obce, vesnice, osady, části obcí, kolonie a samoty.

Na toto terminologické upřesnění navazuje vymezení zkoumaného souboru sídel. Protože osady zakládáné na konci 18. století vznikaly různými způsoby, a ne vždy v přímé souvislosti s raabizací, zaměřuje se studie obecně na osady založené v období raabizace v letech 1778–1820. Tyto osady vznikaly rozdílnými mechanismy, například již uváděnou parcelací poplužních dvorů, na lesní půdě nebo také jako dělnické osady, které vznikaly z vrchnostenské iniciativy pro potřeby zaměstnanců nově zakládaných podniků, často dřevařského charakteru (SALAŠOVÁ 2014).

Dostupnost údajů o vzniku osad

Absence uceleného seznamu osad vzniklých na Moravě a ve Slezsku v období raabizace souvisí s rozříštěností, neúplností a obtížnou dostupností pramenů (NĚMČENKO 1972, 17). Zatímco pro oblast Čech vytvořil souhrnný přehled nově založených osad z let 1656–1854 Křivka (1978), tak pro oblast Moravy dosud takový seznam neexistuje, ačkoliv již Hanke z Hankenštejna zaznamenal 85 kolonií vzniklých na Moravě v letech 1781–1785 (HANKA Z HANKENŠTEJNA 1786, 345–348).

Díličí údaje o osadách byly publikovány zejména v časopise *Selský archiv*, kde autoři Prasek a Slavík (1902) uvedli přehled familiantských osad na Moravě a ve Slezsku a dataci jejich založení. Nosek (1905) doplnil informace o způsobu zakládání kolonií, o osadnících a přidělech půdy. Další přehledy nově vzniklých osad poskytují práce autorů Černého a Váši (1907) a Davidka (1976). Souhrnně lze informace o historii moravských vesnic čerpat také z děl od Ladislava Hosáka (1959; 1967; 1970; 2004), dále svazků různých autorů *Vlastivědy Moravské*, Rudolfa Zuberu (1966) a kolektivu autorů od Turek et al. (2004). Problematiku raabizačních, resp. familiantských obcí z hlediska venkovského prostoru a regionálních souvislostí zpracoval Sýkora (1998) a Kaláb (2008).

Výše uvedená místopisná literatura zpravidla neuvádí detailnější informace o způsobu vzniku osad, které je nutné dohledávat ve fondech Zemského archivu v Opavě a Moravského zemského archivu v Brně, v pozemkových knihách a jiných archivních pramenech.

Metody

Předmětem zájmu je historické i současné území Moravy a Slezska zasazené do kontextu územně správního členění popsaného Ladislavem Hosákem v publikacích HOSÁK 1967; 1970 (resp. také jinak: HOSÁK 1970a, HOSÁK 1970b).

Pro účely této práce byly vybrány všechny osady, které vznikly v letech 1778–1820 na území Moravy a Slezska dle publikovaných údajů těmito autory = *HISTORICKÉ MÍSTOPISY*:

BARTOŠ – KOVÁŘOVÁ 2006, BŘEZINA 2021, ČERNÝ A VÁŠA 1907; ČERNÝ 1928; DAVIDEK 1976; HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786; HOSÁK 1959; 1967; 2004; HOSÁK 1970 (= HOSÁK 1970a, HOSÁK 1970b); KAZIMOUR 1921;

NOSEK 1905, KREUTZ 1892, PRASEK A SLAVÍK 1902; TUREK ET AL. 2004, ZUBER 1966.

1) Excerpce dat

Z historických místopisů byly excerpovány údaje o názvu osady, historickém názvu (zpravidla německém), náležitosti osady k panství. Z další historické literatury, včetně historických místopisů, byly excerpovány údaje o příslušnosti osady k původnímu dvoru, z kterého osada vznikla, popisu osady, způsobu založení osady a roku založení osady. Ke každé osadě byly zadány údaje o autorech, z jejichž děl byly údaje o osadě excerpovány. Relevantním dílem pro identifikaci osad byl Hosák (1970a, 1970b a 1967). Výstupem excerptce historických místopisů je tabulka s jednotlivými osadami založenými na Moravě a ve Slezsku v letech 1778–1820.

2) Lokalizace osad

Všechny excerpované osady byly lokalizovány v GIS prostředí a stejně tak i jejich původní dvory, z kterých osady parcelací vznikly. Ze souhrnu osad založených v období raabizace byly vybrány osady, které vznikly parcelací a u nichž bylo určení původního dvora identifikované autorem nebo interpretovatelné z literárních údajů. Byl vypracován seznam původních dvorů, z kterých vznikly parcelací nové osady a tyto osady byly promítnuty do GIS prostředí a byla z nich vytvořena mapa.

3) Statistická analýza

Z literárních dat byly extrahovány údaje o založení osad. U všech osad byly zaznamenány informace o době a způsobu vzniku, který byl klasifikován do kategorií, např. parcelace dvora, založení na lesní půdě, dělnické osady. Osady, u nichž byl velký rozdíl v datu založení u jednotlivých autorů nebo kde bylo v záznamech uvedeno, že přesné datum je neznámé byly ze statistického zpracování vyloučeny. Shromážděná data byla následně statisticky zpracována a graficky vyhodnocena v programu MS Excel.

Za účelem statistické analýzy počtu nově založených osad a přírůstku osad v období raabizace byly porovnány demografické údaje o osadách publikované v literatuře (SLAVÍK 1892 a PRASEK A SLAVÍK 1902) s excerpovanými údaji z historických místopisů a další literatury o osadách vzniklých v období raabizace. Údaje byly přeneseny do výpočetního a grafického rozhraní MS Excel a byly vzájemně porovnávány.

Na základě prostorových analýz v GIS byly vypočteny hodnoty zastoupení jednotlivých osad v rámci příslušných okresů a krajů. Následné statistické zpracování umožnilo identifikovat lokality s nejvyšším počtem nově založených osad ve vztahu k současnému administrativnímu členění krajů a okresů České republiky. Do analýzy

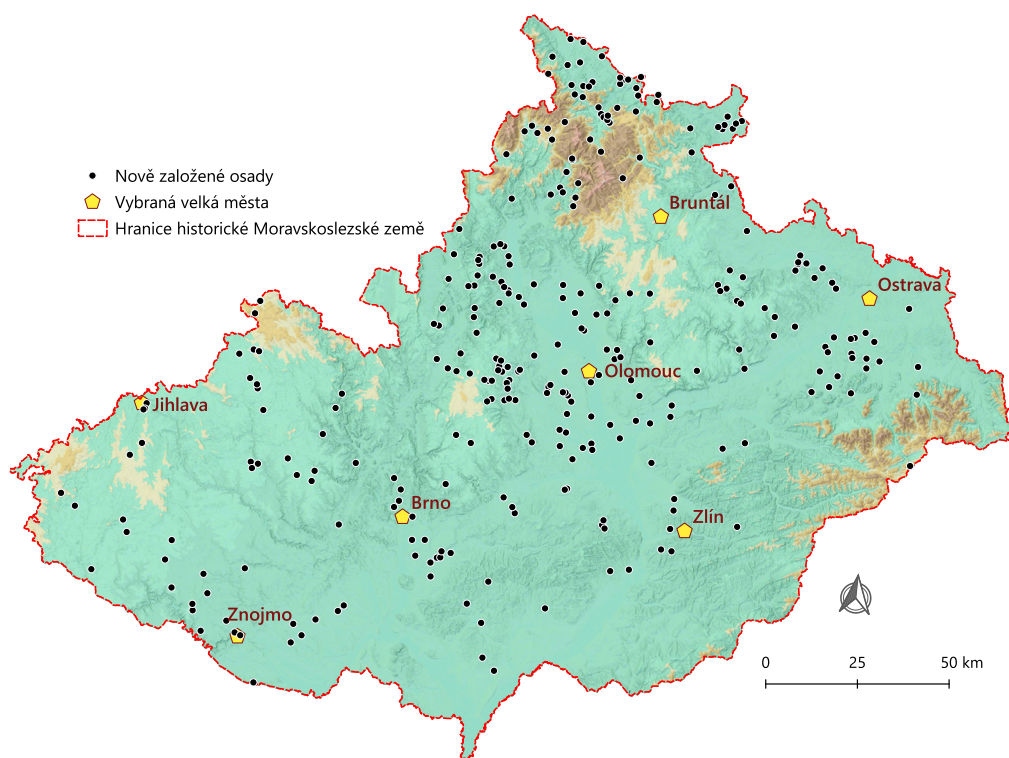
nebyla zahrnuta jedna osada, která se v současnosti nachází na území polského Slezska, a leží tak mimo území ČR.

Výsledky

Na základě zpracování dat z historických místopisů je možné uvést, že v období 1778–1820 vzniklo na území Moravy a Slezska 291 osad (viz Příloha, Tabulka 1).

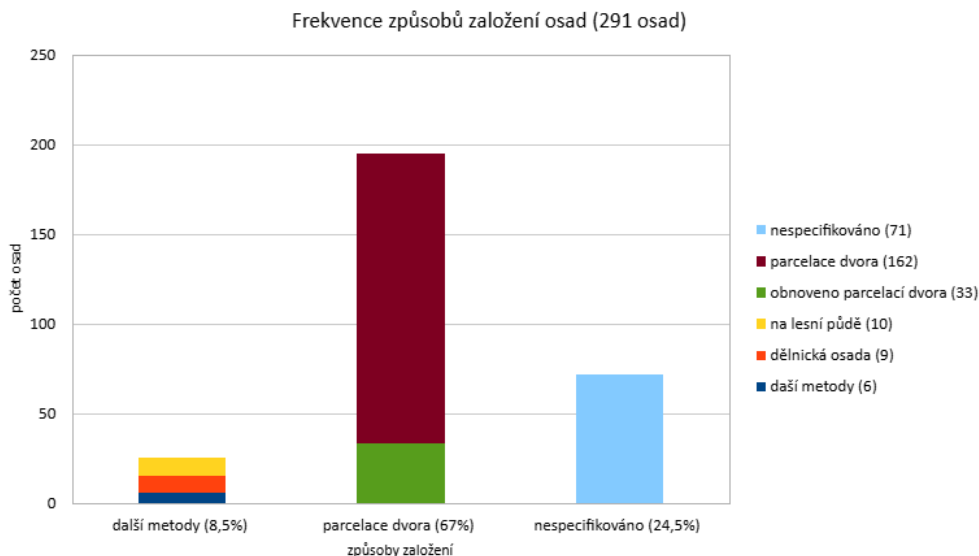
Ze sledovaného souboru 291 osad se jedna nacházela mimo území současné České republiky, konkrétně na území dnešního Polska. U 142 osad se na základě údajů uváděných autorem nebo interpretovatelných z historických místopisů a další literatury podařilo určit jejich příslušnost ke 110 dvorům. Údaje o stáří byly dohledány u 243 osad.

Na Obr. 1 je znázorněna fyzickogeografická mapa historické moravskoslezské země, zachycující prostorové rozmístění 142 osad náležejících ke 110 dvorům v kontextu vybraných velkých měst. Reliéf krajiny je vyjádřen barevnou stupnicí od nížin po horské oblasti.

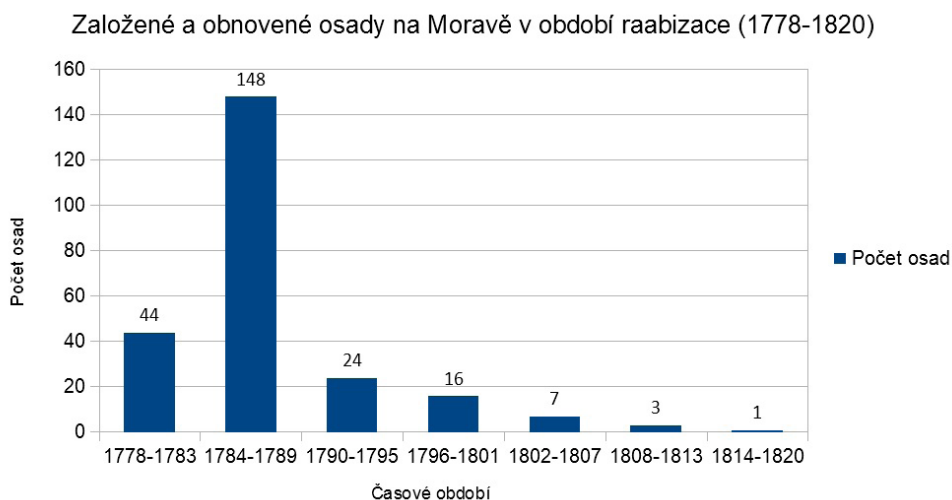
Obr. 1: Lokalizace 142 osad založených parcelací dvorů v období raabizace (1778–1820) na Moravě a ve Slezsku.

Většina osad založených v období raabizace vznikla parcelací dvora (67 %), jak je patrné z Grafu 1. Tento pojem zahrnuje jak parcelaci zemědělské půdy spojenou s fyzickým zrušením dvora, tak i obnovu dříve zaniklého sídla prostřednictvím rozdělení zemědělské půdy, která k danému dvoru náležela.

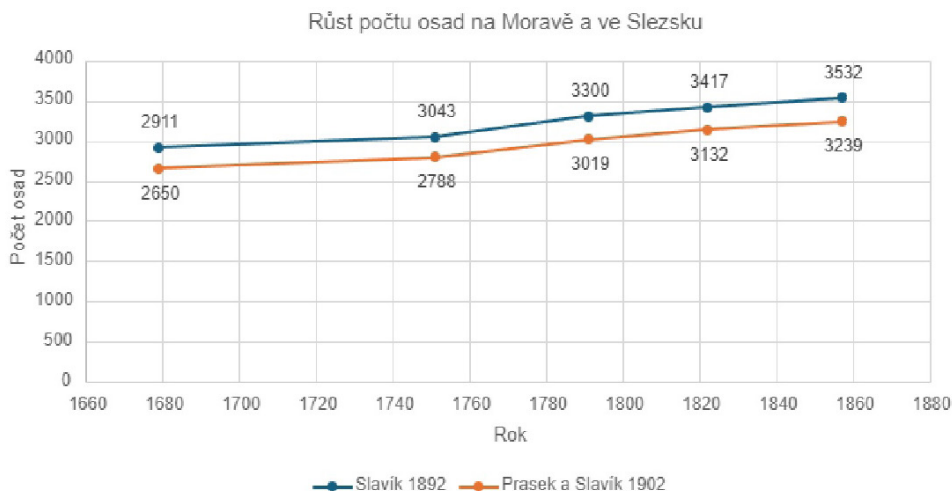
Graf 1: Četnost způsobů vzniku osad (291 osad). I

Z hlediska datace založení nových osad vznikla více než polovina sledovaných osad (61 %) v rozmezí let 1784–1789 (viz Graf 2). Po tomto období došlo k výraznému poklesu v zakládání nových osad a od přelomu 18. a 19. století se tento proces téměř zastavil.

Graf 2: Počet nových osad založených v období raabizace 1778–1820 (historické místopisy) pro 243 osad na Moravě a ve Slezsku.

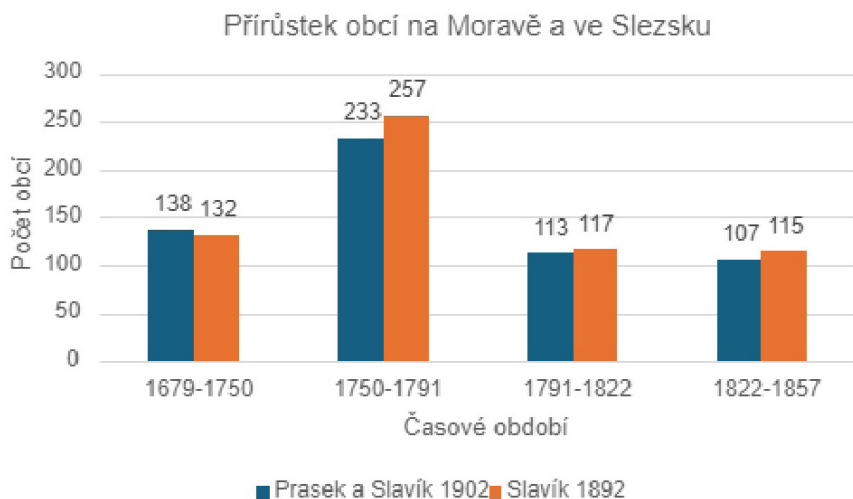
Výsledky v *Grafu 2* byly porovnány s demografickými statistikami uvedenými v historických místopisech v u Praseka a Slavíka (1902) a Slavíka (1892) (viz *Graf 3* a *Graf 4*).

Graf 3: Růst počtu obcí na Moravě a ve Slezsku v letech 1679–1857 | dle autorů Slavík (1892) a Prasek a Slavík (1902).

Graf 3 zobrazuje porovnání údajů mezi autory *Prasek a Slavík (1902)* a *Slavík (1892)* a to v růstu počtu obcí na Moravě (v letech 1679–1857). V *Grafu 3* lze sledovat vzrůstající trend nárůstu obcí od roku 1679 do roku 1857.

Pro lepší srovnání počtu osad v období raabizace (viz *Graf 2*) s přírůstky obcí uvedených v demografických statistikách slouží *Graf 4 Přírůstek obcí na Moravě a ve Slezsku v letech (1679–1857)*.

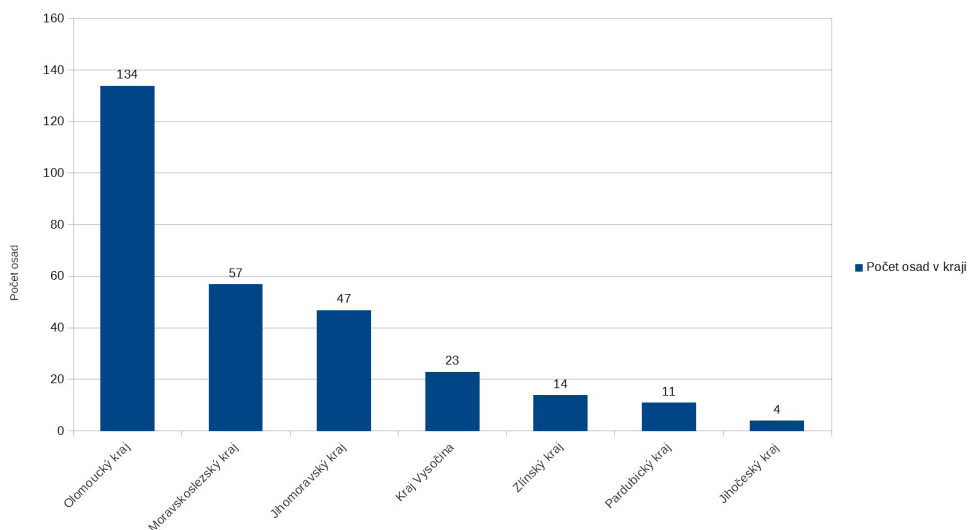
Graf 4: Přírůstek obcí na Moravě a ve Slezsku v letech (1679–1857).

Pokud bychom sledovali přírůstky obcí za jednotlivá období, tak *Graf 4* znázorňuje, že mezi lety 1750–1791 došlo k největšímu přírůstku obcí na Moravě dle Praseka a Slavíka (1902).

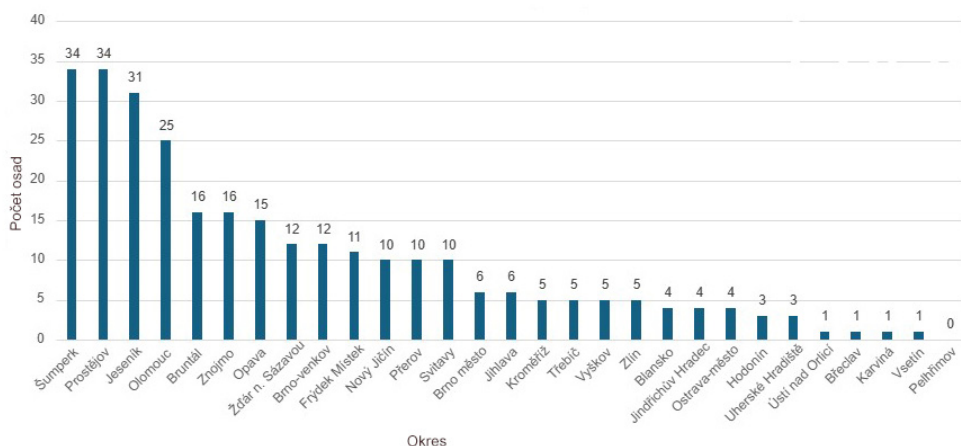
Údaje od obou autorů Slavík (1892) a Prasek a Slavík (1902) se v případě *Grafu 3* i *Grafu 4* téměř shodují.

Z hlediska zastoupení počtu osad v krajích a okresech ČR vzniklo nejvíce osad v Olomouckém kraji (134 osad z 290 osad), viz *Graf 5*. V rámci okresů bylo největší zastoupení osad v počtu (34) v okresech Šumperk a Prostějov a (31) v okrese Olomouc viz *Graf 6*.

Počet osad vzniklých v období raabizace v krajích na Moravě (290 osad)

Graf 5: Počet osad vzniklých v období raabizace (1778–1820) v jednotlivých krajích na Moravě a ve Slezsku.

Graf 6: Počet osad vzniklých v období raabizace (1778–1820) v jednotlivých okresech na Moravě a ve Slezsku.

Diskuse

Na základě excerptce historických místopisů bylo zjištěno, že na území Moravy vzniklo v letech 1778–1820 celkem 291 nových osad. Tento údaj se vztahuje ke všem osadám založeným ve sledovaném období, a to bez ohledu na to, zda jsou v historické literatuře označovány jako sídla vzniklá v důsledku raabizace. V literatuře jsou uváděny výrazně nižší počty osad založených raabizací, konkrétně 67 nových vsí (NĚMČENKO 1972) nebo 117 vsí (ČERNÝ 1928; CHROUST 1969). Tyto hodnoty nekorespondují s výsledky předkládané studie. Rozdíl lze pravděpodobně vysvětlit jednak absencí souhrnného a kriticky revidovaného seznamu osad, což mohlo vést k opakovanému přebírání údajů mezi autory, jednak rozdílným pojetím samotného pojmu raabizace. Uváděné počty se mohly vztahovat pouze k osadám vzniklým výhradně v rámci raabizace, nikoli k osadám založeným prostou parcelací vrchnostenských dvorů či jinými kolonizačními způsoby.

Tento výklad podporují i práce Černého a Váši (1907), kteří uvádějí, že ve druhé polovině 18. století vzniklo na pozemcích vrchnostenských a klášterních dvorů „na půl pěti sta nových osad zemědělského původu“ a poukazují na rozsáhlou kolonizaci pokračující až do prvních desetiletí 19. století.

Díky podrobnějšímu zkoumání údajů o zakládání osad bylo zjištěno, že z 291 osad bylo 162 osad založeno parcelací dvora a 33 osad vzniklo obnovením na základě parcelace půdy poplužních dvorů. V obou případech se jednalo o parcelaci zemědělské půdy, která byla buď obhospodařována, nebo pustá, přičemž parcelace umožnila opětovné osídlení. Pouze v 8,5 % případů šlo o jiné způsoby vzniku osad, často se jednalo dělnické osady z důvodu zakládání hamrů, skláren nebo dřevařských podniků. U přibližně čtvrtiny osad autoři historických pramenů způsob jejich založení nezmiňují. Uvedený výsledek dokládá, že parcelace zemědělské půdy byla v druhé polovině 18. století významným činitelem při zakládání osad.

Z hlediska datace vzniku nových osad je výstup v *Grafu 2* v souladu s historickým pozadím pozemkové reformy, kdy v roce 1788 byla raabizace zastavena (ČERNÝ 1928). V letech po zastavení pozemkové reformy nastal výrazný pokles přírůstku nových osad. Analýza stáří osad vycházející z historických dat koresponduje s výsledky statistické analýzy údajů o obcích (viz *Graf 4*), z nichž vyplývá, že k nejintenzivnějšímu zakládání osad docházelo v období let 1750–1791. V rámci samotného období raabizace byl nejvyšší počet nově vzniklých osad zaznamenán v letech 1784–1789 (viz *Graf 2*).

Tento časový průběh odpovídá historickému kontextu raabizace, jak jej popisuje Černý (1928). Na Moravě byla reforma zahájena za působení A. V. Kaschnitze, které odpovídá zde uvedené druhé fázi raabizace (1782–1785), označované jako reorganizace po Raabovi, a následně pokračovala třetí fází Kaschnitzovy raabizace (1786–1788), zaměřenou na dokončování reformních opatření v již započatých oblastech. Získané výsledky potvrzují, že přestože ne všechny osady vznikly přímo v důsledku raabizace, mělo toto období na proces zakládání osad na Moravě a Slezsku prokazatelný vliv (viz *Graf 4*).

Jelikož osady byly zakládány roztroušeně na Moravě a ve Slezsku, kraj Olomoucký významně převyšoval ostatní kraje, jak počtem osad v rámci kraje (134 z 290 osad), tak počtem osad připadajících na okres. Nejvyšší počty osad byly zaznamenány v okresech Šumperk a Prostějov (34 osad) a dále v okrese Olomouc (31 osad). Zaklá-

dání osad v Olomouckém kraji koresponduje s faktem, že na raabizaci se významně podílela Olomoucká metropolitní kapitula (ČERNÝ 1928), která měla rozsáhlé pozemkové državy roztroušeně na Moravě (ZUBER 1987). Na Jesenicku vzniklo v raabizačním období větší množství osad na základě parcelace půdy vratislavských biskupů (ZUBER 1966, ZUBER 1987).

Úskalí interpretace historických dat

I přesto, že snahou bylo identifikovat všechny osady na Moravě a ve Slezsku, které vznikly v období raabizace, tak nedostupnost archivních a historických dat a nedostatek relevantních informací o založených osadách byly častým úskalím.

Z těchto důvodů se nepodařilo úspěšně identifikovat z nejstaršího díla od Hanke z Hankenštejna (1786) čtyři osady: *Bossy*, *Meisdorf*, *Zedlitz* a *Hodigfel*. Identifikace čtvrté osady *Hodigfeld* byla diskutovatelná. Vzhledem ke stáří díla a ke stručnému popisu osad na rok založení osady, panství a kraj byla identifikace osad ztěžena.

U ostatních osad pojednáváných u autorů historických místopisů, které již byly publikované v 20. století, nebylo hlavním úskalím identifikace osad, ale různost uváděných údajů o jejich stáří. Z původního seznamu 291 osad z historických místopisů bylo do statistiky přírůstku osad v jednotlivých obdobích raabizace zahrnuto pouze 243 osad, tedy o 49 osad méně. Byly vyjmuty osady, u nichž se autoři výrazně lišili v záznamech o stáří osady.

Obecně je stáří osad hůře interpretovatelné z více hledisek.

1) Za prvé Davídek (1976, 126) referuje: „Ale také u těchto novověkých a nových vsí např. raabizačních bychom leckde zaváhali, který rok máme vzít jako počáteční: zda nejstarší zmínka o dvoru, z něhož byla ves založena, anebo první zásadní nebo technické projekty založení vesnice. Anebo až rok, kdy se do ní nastěhovali nabyvatelé domů a usedlostí.“

2) Druhým hlediskem je možná časová rozkolísanost vzniku osad, kdy u téže osady vypisuje každý autor jiné datum založení. Například vznik osady *Mariánov* (Marianín), rok založení datuje každý autor odlišně: „1810“ (PRASEK A SLAVÍK 1902, 67), „1794“ (HOSÁK 1967, 73), „1813“ (ČERNÝ A VÁŠA 1907, 268; HOSÁK 1970b, 37). Výrazný rozptyl ve stáří osady má například osada „*Hutě*“, u které autoři uvádí rok jejího založení různě: „na konci 18. stol.“ (HOSÁK 1967, 373), „1736“ (HOSÁK 1970a, 310), „1720“ (TUREK ET AL. 2004, 209).

3) Za třetí je dokonce časté, že se jeden a týž autor liší ve stáří založení osady napříč svými díly, což odkazuje na možnou chybovost záznamů v prepisech dalších publikací. Problematiku lze interpretovat na příkladu obce *Mariánov*, kde Hosák (1967, 73) uvádí: „*Marianín* (dnes součást Lipovce), dříve *Mariánov*, založen 1794.“ Další podrobnosti nezmiňuje. Ten stejný autor, ale v pozdější publikaci (HOSÁK 1970b, 37), referuje: „*Dříve ves, pak osada, nyní část obce Lipovec, 14 km VSV od Blanska. Rájec. Ves vznikla r. 1813 parcelací dominikálu.*“ Podobně i u osady *Polka* uvádí Hosák (1967, 393) datum založení „po 1775“, ten samý autor, ale v pozdější publikaci (HOSÁK 1970b) uvádí datum založení rok 1720. Další autor Zuber (1966, 410) zmiňuje rok založení 1781.

4) Za čtvrté je problematická interpretace dat u osad s označením *přesné datum neznámé*.

Například u osady *Ficová* Hosák (1967, 389) uvádí stáří založení osady: „*přesné datum neznámé*“. Ten samý autor v další publikaci později (HOSÁK 1970a, 217), zmiňuje datum založení osady: „*krátce před 1784*“.

Závěr

Dosud nebyl publikován souhrnný přehled osad vzniklých v období raabizace na území Moravy a Slezska. Na základě excerptce historických místopisů se podařilo, navzdory interpretačním limitům historických pramenů, shromáždit údaje o 291 osadách založených v období (1778–1820). Tyto osady byly analyzovány z hlediska způsobu a datace jejich založení.

Výsledky ukazují, že osady vznikaly různými způsoby, přičemž dominantním způsobem jejich založení byla parcelace dvora. Nejvyšší intenzita zakládání osad byla zaznamenána v letech 1784–1789, což odpovídá historickému průběhu pozemkové reformy a zároveň koresponduje s údaji o populačním vývoji na Moravě, jak je uvádějí Prasek a Slavík (1902) a Slavík (1892), kteří největší přírůstek nového osídlení datují do období 1750–1791. Analýza prostorového rozložení osad detekovala jejich vznik na celém území Moravy a Slezska, s výraznější koncentrací v oblasti dnešního Olomouckého kraje.

Zjištěný počet nově vzniklých osad více než dvojnásobně převyšuje hodnoty dosud uváděné v literatuře. Tento rozdíl lze vysvětlit především absencí systematického a kriticky revidovaného soupisu osad v předchozích studiích a rozdílným vymezením pojmu raabizace, zejména ve vztahu k osadám vzniklým výhradně v rámci reformních opatření oproti osadám založeným jinými kolonizačními způsoby.

Studie tak přináší nový pohled na rozsah a charakter osidlovacích procesů v období raabizace a vytváří východisko pro další výzkum. Zakládání nových osad v kontextu této pozemkové reformy zůstává dosud nedostatečně prozkoumaným tématem, přičemž identifikované faktory jejich vzniku naznačují možné směry budoucího bádání, zejména ve vztahu ke změnám krajiny před nástupem a v průběhu agrární revoluce.

Poděkování

Studie byla zpracována za finanční podpory projektu SGS06/PřF/2025 a nadačního fondu IOCB TEC-H. Díky Pamětnímu grantu Martiny Roeselové mohla hlavní autorka, Eva Bártová, skloubit oddané rodičovství s kontinuální vědeckou činností.

Poznámky:

¹ Kazimour (1921, 27) potvrzuje, že v krajích, kde byl systém (raabizace) zaveden, výrazně vzrostl počet obyvatel a počet stavů dobytka. Černý (1928, 144–151 a 168–171) uvádí statistiky výnosnosti dvora před a po jeho rozdělení s tím, že po rozdělení dvorů byla výnosnost dvoru větší. Další podrobné údaje uvádí autor před započítáním raabizace a po jejím zavedení konkrétně v počtu: osad, domů, koní, volů, krav, ovcí. U všech uvedených položek s výjimkou chovu ovcí došlo vlivem raabizace k navýšení počtu sledovaných charakteristik (ČERNÝ 1928, 144–151 a 168–171).

Prameny a literatura:

BARTOŠ, J. – KOVÁŘOVÁ, S. 2006: *Dějiny obcí Olšany a Hablov.* Obec Olšany.

CHROUST, J. 1969: K robotní aboliici na Moravě v letech 1777–1789. *Časopis Matice moravské* 88. Brno: Matice moravská, 233–257.

ČERNÝ, F. A VÁŠA P. 1907: Moravská jména místní. Výklady filologické. *Časopis Matice Moravské*.

ČERNÝ, V. 1928: Pozemková reforma z 18. století. *Časopis pro dějiny venkova*. Ročník XIV. a XV., Praha, 192 s.

ČERNÝ, V. 1930: *Hospodářské instrukce: Přehled zemědělských dějin v době patrimoniálního velkostatku v XV.–XIX. Století*. Praha: Československá Akademie Zemědělská.

DAVÍDEK, V. 1976: O původu jmen našich obcí. *Demografie* 18, č. 2, 138–143.

DROZDA, M. 2016: Konstituování venkovské elity na Moravě. Rychtář František Marek a raabizace ve Velkém Týnci. *Historie* 2015/2016.

DROZDA, M. 2021: Vesnická obec mezi osvícenstvím a zrušením poddanství na příkladu privátních statků olomoucké kapituly. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. <https://is.muni.cz/th/r2iyq/>

DROZDA, M. 2022: Raabizace na Moravě. In: *Odvaž se poznat! Podoby a projevy osvícenství na Moravě: katalog výstavy*. Brno: Moravská zemská knihovna.

HANKE Z HANKENŠTEJNA, J., A. 1786: *Bibliothek der Mährschen Staatskunde*. (Erster Band). bei Johann David Hörling, Buchdrucker und Buchhändler.

HOSÁK, L. 1959: *Historický místopis střední a severní Moravy: Okres olomoucký, okres Prostějovský*. Olomouc: Krajské nakladatelství.

HOSÁK, L. 1967: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*. Úvodní svazek. Přehled historického místopisu Moravy a Slezska v období feudalismu do roku 1848.

HOSÁK, L. – ŠRÁMEK, R. 1970a: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Academia.

HOSÁK, L. 1970b: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku*. II. Praha: Academia.

HOSÁK, L. – ŠRÁMEK, R. 1970b: *Historický místopis země Moravskoslezské*. Praha: Academia.

KALÁB, J. 2008: *Familiantské vesnice jižní Hané. Sborník Národního památkového ústavu, územního pracoviště Olomouc* 2008.

KAZIMOUR, J. 1921: *K dějinám dělení velkostatků v 18. století*. Praha: Český odbor rady zemědělské.

KŘIVKA, J. 1978: *Nové osady vzniklé na území Čech v letech 1654–1854*. Praha: Ústav československých a světových dějin ČSAV.

LIPOVSKI, R. 2021: Parcelace panských dvorů na hukvaldském panství na přelomu 18. a 19. století. *Časopis Matice moravské* 140, č. 1, 65–91.

- MAREČKOVÁ, J. 2010: Soubor rukopisných map plzeňského panství v období raabizace koncem 18. století. *Historická geografie* 36, č. 2, 197–224.
- MAUR, E. 2017: Země – Paměť – Lidé (Eds: Jirková, P., Hrbek, J., Zdíchyneček J. & Kahuda J.) Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny.
- NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR, 2012: Raabizace. Ptejte se knihovny. <https://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/raabizace>
- NĚMČENKO, N. 1972: *Dějiny pozemkových úprav III*. Praha: České vysoké učení technické.
- NOSEK, F. 1905: Kterak nové osady zakládali. Rozařín (Rozalienfeld) u Moutnic na Židlochovsku. 4(3).
- PELTAN, L. 2006: Robotní abolice na jihlavském panství v letech 1778–1782. In: *Vlastivědný sborník Vysočiny: oddíl věd společenských* 15, 65–90.
- PRASEK, V., SLAVÍK, F. 1902: Osady familiantské čili kolonie na Moravě a ve Slezsku za 18. století založené. *Selský archiv* 1, č. 2.
- PROCHÁZKA, J. 1925: *Parcelování velkostatků (raabisace) za Marie Terezie v Čechách*. Praha: Nákladem vydavatelovým.
- SALAŠOVÁ, A. (Ed.) 2014: *Nauka o krajině I*. Brno: Mendelova univerzita v Brně.
- SLAVÍK, F. A. 1892: *Morava a její obvody ve Slezsku po třicetileté válce*. Telč: Nákladem E. Šolce.
- SÝKORA, J. 1998: Venkovský prostor. 1. díl. Historický vývoj vesnice a krajiny. Doplňkové skriptum. Praha: České vysoké učení technické.
- ŠMERDA, M. 1959: Parcelace těšínských dvorů v letech 1769–1772 a vznik ustroňských železáren. *Slezský sborník* 57, 423–446.
- TUREK, A. (Ed.) 2004: *Místopisný rejstřík obcí Českého Slezska a severní Moravy*. Opava: Zemský Archiv v Opavě.
- ZUBER, R. 1966: *Jesenicko v období feudalismu do roku 1848*. Ostrava: Profil.
- ZUBER, R. 1987: *Osudy moravské církve v 18. století: 1695–1777*, Díl 1. Česká katolická Charita v Ústředním církevním nakl.

Název osady	Německý / jiný název	Popis a lokalizace	Panství	Datum založení
Alojsov	<i>Alojzov, Aloisdorf</i>	Ves býv. panství Plumlov, fara Určice, založena jako osada obce Určic, 5,5 km JJV od Plumlova (HOSÁK 1970).	Panství Plumlov	1783 (HOSÁK 1967), 1784 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Alojzov	<i>Aloisdorf, Aloisdorf</i>	Součást Branné, hrad a zámek Kolštejn v obci Branná (HOSÁK 1967).	Panství Kolštejn	1783 (ZUBER 1966, PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970, HOSÁK 1967, BŘEZINA 2021)
Alojzov	<i>Aloisthal</i>	Samota u D. Bohdíkova, část obce Bohdíkovo (Šumpersko), v 1. pol. 19. st. Železářny (HOSÁK 1967).	Panství Ruda a statek Mlýnice	"na konci 18.století" (HOSÁK 1970), na počátku 19. st (HOSÁK 1967)
Amalin	<i>Amalienfeld, Amalienfeld</i>	Osada Slezských Rudoltic, 7,5km JJZ od Osoblahy (HOSÁK 1970).	Panství Rudoltice	1787 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)
Andělské Žleby	<i>Engelsthal</i>	Ves 3,5 km SSV od Lučné nad Desnou (dříve Vizmberk), pak část obce Kouty nad Desnou, r.1960 zanikla. Osada vznikla na konci 18.století při sklárně (HOSÁK 1970).	Panství Velké Losiny	na konci 18.st (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), "v novější době" (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Andlerka	<i>Antlersdorf, Lipy, Ples, Antlesdorf</i>	Nyní Lipy, Ves 8,5 km S od Prostějova, založena 1786 (HOSÁK 1970).	Panství Chudobín a statek Loučany	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Annin	<i>Annadorf, Annow</i>	Panství Tovačov, Osada obce Tovačova, 8 km S od Kojetína, (HOSÁK 1970).	Panství Tovačov	1799 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967), 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Annin	<i>Annaberk, Annaberg, Annin</i>	Osada Kobylé nad Vidnávkou, 6 km ZJZ od Vidnavy (HOSÁK 1970).	Panství Kobylá	1802 (HOSÁK 1967), 1803 (HOSÁK 1970)
Annin, Annaberk	<i>Annin, Annaberg</i>	Osada Loučné nad Desnou, 4,5 km S od Loučné nad Desnou. Osada vznikla na počátku 19. století při sklárně (HOSÁK 1970).	Panství Velké Losiny	1802 (HOSÁK 1967), na poč. 19. st. (HOSÁK 1970)
Antonínov, Antoňov	<i>Antoninow, Antonow</i>	Místní část města Brušperka (Místečko), nazván po arcibiskupu Antonínovi Theodoru hraběti Colloredo-Waldsee (HOSÁK 1967).	Panství Hukvaldy	1789 (HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1791 (HOSÁK 1967)
Antonov	<i>Antonsberg, Antonsberk, Antoninow</i>	Osada obce Koberna, 6,5 km J od Osoblahy, enkláva, založené parcelací dvora (HOSÁK 1967).	Panství Rudoltice	1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1795 (HOSÁK 1967)
Arnoštov	<i>Ernestdorf</i>	Osada obce Oplocan, 7 km SZ od Kojetína, založena parcelací oplocanského dvora, osada nazývána podle Arnošta hr. z Kühnburka, majitele velkostatku (HOSÁK 1970)	Panství Tovačov	1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1801 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Artmanov	<i>Artmansgrund, Erdmannsgrund</i>	Osada obce Třemešné, 4,5km JJV od Jindřichova, Enkl., panství Jindřichov (HOSÁK 1970).	Panství Jindřichov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907)

Bedřichov – Svobodín	<i>Freiheitsberg</i>	Osada obce Vernířovice, s níž splýnula (u Loučné nad Desnou = Vízmerka) (HOSÁK 1970).	Panství Vízmerk	1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Bergov	<i>Bergau</i>	Osada obce Vlčice, 7 km JV od Javorníku, panství Vlčice, ves založena 1804 (HOSÁK 1970).	Panství Vlčice	1800 (HOSÁK 1967), 1804 (HOSÁK 1970)
Bezkyd	<i>Bezkyd, Beskid, Beskyd</i>	Místní část obce Ostravice. Panství Hukvaldy, osada založena r.1790 (HOSÁK 1970)	Panství Hukvaldy	1790 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), "v novější době" (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Bílá Studně	<i>Lichtenbrunn</i>	Ves 3 km VSV od Mor. Třeb., nyní část obce Staré Město. Ves založena parcelací dvora na panství Lichtensteinů.1786 se připomínají lázně (HOSÁK 1970)	Panství Moravská Třebová	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1791 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Bukovec	<i>Buchberg, Bukovec – Buchberger Schenkhaus</i>	Osada obce Mikulovic, 11,5 km SV od Jeseníku, vznikla parcelací dvou dvorů (ZUBER 1966, HOSÁK 1970)	Panství Frývaldov	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ZUBER 1966)
Ceronín	<i>Cerony, Cerroni, Cernín</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Babice (Uherskohradištsko). Osada založena 1786 na místě zrušeného babického dvora (HOSÁK 1970).	Panství Velehrad	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)
Cikháj	<i>Čikay, Zichai</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Světnova, 10 km SSV od Žďáru (HOSÁK 1970).	Panství Žďár	1788 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1789 (HOSÁK 1970)
Cinzendorf - Česká	<i>Česká, Zinsendorf</i>	Ves 10 km SSZ od Brna, ves vznikla parcelací dvora mezi 24 kolonisty (HOSÁK 1970).	Panství Kuřim	1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1784 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Císařov	<i>Josefslust, Kaiserswerth, Josephsruhm</i>	Ves 7,5 km SZ od Přerova (HOSÁK 1970).	Panství Citov	1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Cvrčov	<i>Cywerzczow, Czwerzczow</i>	Osada obce Tovačov, 6,5 km severně od Kojetína, panství Tovačov, stával již v 15. století, zanikl a parcelací dvora obnoven (HOSÁK 1970)	Panství Tovačov	1790 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), po r.1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Cyrillov	<i>Cyrilov, Cyrillou</i>	Osada obce Horní Bory 7 km SSV od Velkého Meziříčí (HOSÁK 1970).	Panství Křižanov	1774 (HOSÁK 1967), 1784 (HOSÁK 1970), 1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Čelechovská kaple	<i>Rittberk, Czelechowitz Kapelle, Kaple</i>	Dříve osada nyní místní část obce Čelechovice na Hané (Prostějovsko), r. 1777 tu stála hospoda Na kapli, od r. 1784 vznikala osada (HOSÁK 1970).	Panství Čelechovice	1789 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902), 1784 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Červený Důl	<i>Rothengrund</i>	Osada obce Uhelná (1930 osada obce Nové Vilemovice, Jesenícko), panství Jánský vrch, založena prodejem pozemků po r. 1773 (ZUBER 1966).	Panství Jánský Vrch	1778 (HOSÁK 1970), po r. 1773 (HOSÁK 1967, ZUBER 1966.)

Dětrichov	<i>Dittersdorf, Dittershof</i>	Dětrichov leží na silnici jeseníkRejvíz, byl založen 1786 na pozemcích jeseníckých .hejtmanů (ZUBER 1966).	Panství Frývaldov	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (HOSÁK 1967, ZUBER 1966)
Ditrichštejn	<i>Dittrichstein</i>	Místní část města Jeseníku, osada založena 1796 parcelací dominikálu (HOSÁK 1970)	Panství Frývaldov	1796 (HOSÁK 1967, ZUBER 1966, HOSÁK 1970)
Dlouhá Ves	<i>Grunddorf</i>	Dříve osada, nyní část obce Křižanov, 11 km SZ od Mohelnice (HOSÁK 1970).	Panství Mírov	1779 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967)
Dvorek	<i>Feldhof</i>	Osada obce Laškov, 7 km VJV od Konice, Feldhof = dvůr v polích, ves založena kolem r. 1800 (HOSÁK 1970).	Panství Laškov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1800 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Dvorská	<i>Maxmiliánov, Maxmiliansdorf, Maxdorf, Maxov</i>	Ves 9 km JV od Brna, panství Chrlice, založena parcelací dvora. Něm a čes. (HOSÁK 1970).	Panství Chrlice	1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Dvořísko	<i>Oppahof, Oppahöfel</i>	1930 obec, nyní osada obce Kravaře, 7,5km V od Opavy. Ves vznikla parcelací komárovského dvora.čes. (HOSÁK 1970).	Panství Štítina	1770 (HOSÁK 1967), 1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Dvůr Svojanovský	<i>Wojeshof, Svánovský Dvůr</i>	Samota obce Karlína, osada vznikla 1787 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Moravská Třebová	1787 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Egrov	<i>Egersdorf, Egersberg</i>	dříve osada, pak místní část obce Babice (Šternbersko), 1950 splynul s Babicemi a přechislováním zanikl (HOSÁK 1970)	Panství Žerotín	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Emauzy u Oder	<i>Emaus</i>	osada obce Vražné (dříve Horní Vražné), 3km jižně od Oder (HOSÁK 1970).	Panství Odry	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Falknov	<i>Falkenau,Falcna naw Sokolčiko</i>	Dříve obec, nyní osada obce Stonařov, 11km J od Jihlavy. Ves zpusla v 2.pol.15.st., r.1778 obnovena parcelací dvora.něm. (HOSÁK 1970).	Panství města Jihlavy	1778 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Ficová	<i>Mýtinka, Fietzenhau</i>	Dříve osada Bukovice, nyní osada města Jeseníku, osada založena krátce před r.1784 a náležela k tzv. Hageminden (HOSÁK 1970).	Panství Frývaldov	1740 (ZUBER 1966), krátce před 1784 (HOSÁK 1970), přesné datum neznámé (HOSÁK 1967)
Filipov	<i>Philippstal, Filipsthal, Filipovo údolí, Philippsdorf</i>	Dříve Osada, nyní místní část města Zábřehu. Ves byla založena na konci 18.století (HOSÁK 1970).	Panství Zábřeh	1773 (TVARŮŽEK 1905), konec 18.st (HOSÁK 1970), 1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1794 (HOSÁK 1967)
Filipovice	<i>Philippsdorf</i>	Osada obce Borotic, 14km V od Znojma. Panství Lechovice, osada založena 1785 (HOSÁK 1970)	Panství Lechovice	1785 (Černý 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Filipovice	<i>Philippsdorf, Phylippsdorff, Philipsdorf, Philipsthal</i>	Osada obce Domašov, 8,5km JJZ od Jeseníku. Název podle majitele panství hraběte Filipa Schafgotsche (HOSÁK 1970).	Panství Frývaldov	1777 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ZUBER 1966), 1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), "v novější době" (ČERNÝ A VÁŠA 1907),
Franckovice	<i>Franzkowitz, Františkovice</i>	Nyní místní část obce Rackové, 6,5km JJV od Holešova. Založeny 1793 na místě zrušeného dvora (HOSÁK 1970).	Panství Holešov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1793 (HOSÁK 1970), 1793 (HOSÁK 1967)

Františkov	<i>Franzdorf, Franzberg</i>	Dříve osada, nyní místní část Újezda, 9,5km J od Hrotovic, ves založena jako hornická osada (těžba železné rudy) (HOSÁK 1970)	Panství Újezd	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), před 1806 (HOSÁK 1970), 1806 (HOSÁK 1967)
Františkov	<i>Franzdorf, Franzberk, Francberk</i>	Osada obce Velkých Kunětic (Jesenicko), Sl. panství Velké Kunětic, založen 1792 parcelací dvora.něm. (HOSÁK 1970).	Panství Velké Kunětic	1798 (HOSÁK 1967), 1792 (HOSÁK 1970), 1800 (ZUBER 1966)
Frydntál	<i>Friedenthal, Fridental, Fridental, Dvořiště</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Borotína (Jeviško), panství Borotín, osada založena 1790 parcelací borotínského dvora. (HOSÁK 1970)	Panství Borotín	1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Geblov	<i>Gobelsdorf, Geblesdorf, Geblow, Göblersdorf, Geblesdorf, Dolánky</i>	dříve osada, nyní místní část vsi Dolany (Olomoucko), panství Dolany, založen 1786 parcelací dolanského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Dolany	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Gotartovice	<i>Gottshardsdorf</i>	Osada obce Bernartic, 7,5km V od Javorníku, panství Jánský vrch, založeny 1780 (HOSÁK 1970).	Panství Jánský Vrch	1780 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Grimov	<i>Grimsthal, Grymov</i>	Panství Tršice, ves založena na místě pusté vsi Mydlovary (HOSÁK 1970).	Panství Tršice	1788 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, KREUTZ 1892, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Grundek	<i>Grundek</i>	Osada obce Dolní Povelice, 6,5km JZ od Osoblahy, enkláva, založen parcelací rudoltického dvora.něm. (HOSÁK 1970)	Panství Rudoltice	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1778 (HOSÁK 1970), 1779 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Hablov - Havlov	<i>Habelsdorf, Hablou, Hablov, Havlov</i>	dříve samostatná obec, nyní osada obce Olšany u Prostějova, 7,5km SSV od Prostějova (HOSÁK 1970).	Panství Klášterní Hradisko	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1788 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, DAVÍDEK 1976, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Háj	<i>Freiheitsau, Freyhaisau, Freiheitsau, Freiheitsau, Hay</i>	ves 15km VJV od Opavy, panství Melč, osada založena 1785 parcelací chabičského dvora (HOSÁK 1970)	Panství Melč	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Hajmrlov	<i>Heimerlstal</i>	Osada Starého Města pod Sněžníkem, panství Kolštejn, založen 1789, něm. (HOSÁK 1970)	Panství Kolštejn	1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Hájov	<i>Hajow</i>	Ves 3,5km V od Příbora, založen v letech 1780-1797 (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1780-1797 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Hamrová	<i>Hammerhau, Dlouhá Hora</i>	Dříve osada Bukovice, nyní osada města Jeseníku, panství Frývaldov, osada založena 1790 na místě bývalých hamrů, něm. (HOSÁK 1970)	Panství Frývaldov	1790 (HOSÁK 1970), Založena v 2.pol.18.st.(HOSÁK 1967)
Handlovy Dvory	<i>Handelsdorf, Handeldorf, Helenenthal, Helenin</i>	Osada Jihlavy, 2km V od Jihlavy. Původně tu byl dvůr, jež parcelací 1777 povstala ves Čes.a něm.(HOSÁK 1970).	Panství města Jihlavy	1777 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1778 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Hartmanice	<i>Erdmansdorf, Hertmanice, nyní Nové Zálužné</i>	osada obce Radkova, nyní osada Nové Zálužné (Vitkovsko). Panství Vikštejn, založeny na místě dvora Zálužná r.1797 (HOSÁK 1970).	Panství Vikštejn	1784 (TUREK ET AL. 2004), 1797 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)

Harty	<i>Lilien</i>	dříve samostatná obec, která splynula s Petřvaldem, jehož místní část nyní tvoří (Příborsko). Čes. (HOSÁK 1970).	Panství Nelhuble	1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Haspelberg	<i>Haspelberg</i>	o.Jeseník, 1781-1945 kolonie Vápenné, s níž splynula (Turek et al.2004).	Panství Frývaldov	1781 (TUREK ET AL. 2004), 1771-1784 (ZUBER 1966)
Haukovice	<i>Haukwitz, Haukowitz</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Újezd, 5km vsv od Uničova, něm. (HOSÁK 1970)	Panství Sovinec	1781 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Henčlov	<i>Hentschelsdorf, Henczlow</i>	Ves 4,5km ZJZ. od Přerova, panství Rokytnice. Založena 1786 čes.(HOSÁK 1970).	Panství Rokytnice	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Heneberk	<i>Henneberg, Heneberg, Heneberky</i>	dříve osada obce Třebčína, nyní místní část Třebčína (Prostějovsko), založen 1780 parcelací třebčinského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Čelechovice	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1789 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Heroltice	<i>villa Herolticz, Herotitz</i>	Ves 4km JJZ. od Tišnova, r.1700 ves byla pustá, 1784 vznikla ves znovu parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Kuřim	1784 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)
Heřmanov	<i>Hermannsdorf, Herrmansdorf, Hermannsdorf, Hermanice</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Čejkovic, 17km V od Znojma. Osada založena 1788.něm. (HOSÁK 1970)	Panství Lechovice	1788 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Holštejn	<i>Holštejnsko, Holensteyn, Holenstein, Holnstein, Holštrýn</i>	Hrad Holštejn byl již založen v 13.století, pod hradem stejnojmenné městečko, které během husit.válek zpustlo (HOSÁK 1970)	Panství Rájec	1791 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Holubice	<i>Taubenfurth, Taubenfurt</i>	dříve osada, nyní místní část obce Ptení, 6km SZ. od Plumlova, osada založena 1785. čes. (HOSÁK 1970).	Panství Ptení	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970), 1787 (HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Horecko	<i>Horecko, Horetzko, Horezko</i>	kolonie u Lipníka nad Bečvou (HOSÁK 1967), kolonie lipenského dolního předměstí (Turek et al.2004)	Panství Lipník	1813 (HOSÁK 1967)
Horní Žleb	<i>Obergrund, Ober Grund</i>	Část obce Dalov, 5km SSV od Šternberku, panství Šternberk, osada založena 1782 (HOSÁK 1970).	Panství Šternberk	1782 (HOSÁK 1970), 1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902), na konci 18.st (HOSÁK 1967)
HostěhrádkyRešov	<i>Ryšov, Ressow, Reschow</i>	Dříve osada, od1912 sloučena v jednu obec s názvem Hostěhrádky-Rešov, 8km JZ. od Slavkova, ves vznikla na konci 18.st. Parcelací hostěhradského dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Chrlice	1787 (HOSÁK 1967), na konci 18.st. (HOSÁK 1970)
Hraničky	<i>Gränzdorf</i>	Dříve osada obce Nové Vilémovice, nyní část obce Uhelná (Javornícko) (ZUBER 1966).	Panství Jánský Vrch	1785 (ZUBER 1966, HOSÁK 1967)
Hraničky u Vranové	<i>Hraniczky, Hranitzka, Hranitschek</i>	Kolonie vsi Vranové (Mohelnícko), panství Vranová, ves obnovena parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Vranová	1782 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)

Hühnerberg	<i>Hühnerberg</i>	Ves na plošině při střeleckém potoce, na bývalém lenním statku střelenském, r.1785 byly abolovány roboty a vznikla osada Hühnerberg (HOSÁK 1959).	Panství Velká Střelná	1785 (HOSÁK 1959, TUREK ET AL.2004)
Hutě	<i>Hütte, Hutten, Hütten, Hütte</i>	Osada obce Vraclávku, 6 km ZJZ od Albrechtic (HOSÁK 1970).	Panství Hošťálkovy	1736 (HOSÁK 1970), na konci 18.stol. (HOSÁK 1967), 1720 (TUREK ET AL. 2004)
Hynčínov	<i>Hynčiny, Heinzhof, Nowosad, Hynčínov</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Hynčina (Mohelnicko), osada založena 1779 parcelací dvora. (HOSÁK 1970).	Panství Mírov	1779 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Chlum	<i>Chlum</i>	Dříve osada, nyní místní část Lhotky, 4km Z od Zlína, panství Malenovice, osada založena kolem r.1780 (HOSÁK 1970)	Panství Malenovice	kolem 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1780 (DAVÍDEK 1976)
Chorynskovice	<i>Choryňskovice</i>	Dříve osada, nyní místní část Nových Sedlic splynuly s Novými Sedlicemi (Opavsko) (HOSÁK 1970).	Panství Štítina	1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1797 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Chrastěšov	<i>Krasteschow, Chrasteschow</i>	Ves 3km S od Vizovic, panství Vizovice, ves 1455 pustá, na konci 18.st obnovena (HOSÁK 1970).	Panství Vizovice	konec 18.st (HOSÁK 1970), "v novější době" (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Jachymov u Budišova	<i>Joachimshof</i>	Osada obce Holubí Zhoř, 5km ZSZ od Velké Bíteše, panství Budišov, založen 1799 na místě lesa Bitovce (HOSÁK 1970)	Panství Budišov	1798 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1799 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Ječmeniště	<i>Gerstenfeld</i>	Dříve ves 13,5 km JV od Znojma, panství Louka. Ves byla založena 1787 parcelací dvora a byla proslulá vinařstvím (HOSÁK 1970).	Panství Louka	1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Jednov	<i>Ainsersdorf</i>	Dříve osada, nyní část obce Suchdol, 5,5 km jižně od Konice. ves založena 1801 a pojmenována dle majitele velkostatku sv. p. z Ainsern (HOSÁK 1970)	Panství Suchdol	1801 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970), na konci 18.st (HOSÁK 1967)
Jeseník Lázně	<i>Gräfenberg</i>	Jeseník-Lázně. Osada vznikla na rozhraní 18.a 19.století a ještě v r.1811 nebyla v topogr.popisu statku Jeseník uvedena. (ZUBER 1966)	Panství Frývaldov	1808 (HOSÁK 1967), rozhraní 18. a 19. st. (ZUBER 1966)
Jilkov	<i>Jilkendorf, Gilkendorf</i>	Panství Klášterní Hradisko, založen 1786 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Klášterní Hradisko	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Jindřichov	<i>Heinrichsdorf</i>	Ves 3km JJZ od Velké Bíteše, panství Náměšť n.O., Založen 1780 pro dělníky náměšťské továrny. (HOSÁK 1970)	Panství Náměšť	1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Johannisbrunn	<i>Jánské Koupele</i>	Samota u Starých Těchanovic (Vítkovsko), panství Melč, založeny 1812 (HOSÁK 1970).	Panství Melč	1812 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Josefov	<i>Josefsdorf, Josephsdorf</i>	Ves 9km Z od Hodonína, panství Hodonín, ves založena 1782 na místě zaniklých Kukvic parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Hodonín	1781-1785 (HANKA Z HANKENŠTEJNA 1786), 1782 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Josefsdorf Tokárna	čili <i>Josefovice, Nový Dvůr</i>	osada obce Hrabyně, 14km VJV od Opavy, panství Hrabyně, založeny kolem r.1780 (HOSÁK 1970)	Panství Hrabyně	1793 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1780 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967)

Julianov	<i>Julienfeld, Julianow, Juliendorf</i>	Dříve samost.obec, nyní část města Brna, panství Zábřdovice, založen 1787 parcelací černovického dvora (HOSÁK 1970)	Panství Pernštejn	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902 ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kandia	<i>Gandia, Kandie</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Laškova (Konicko). P. Laškov. Osada vznikla krátce před 1826. (HOSÁK 1970)	Panství Laškov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1800 (HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976), před 1826 (HOSÁK 1970),
Karlovy	<i>Karlsdorf, Karlovice</i>	Ves 3,5km JJZ od Osoblahy, enkláva. Nyní součást Bohušova (HOSÁK 1970).	Panství Rudoltice	1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976), 1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)
Karlovy	<i>Karlovy</i>	Součást Olšan, vznikl 1783 parcel.lolšanského dvora (HOSÁK 1967; HOSÁK 1959).	Panství Klášterní Hradisko	1783 (HOSÁK 1967), 1788 (HOSÁK 1959)
Karlova Studánka	<i>Karlsbrunn, Hinundwieder, Hinnewider</i>	Ves 7,5km JZ od Vrbna pod Pradědem (HOSÁK 1970)	Panství Bruntál	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1784 (Turek et al. 2005),
Karlovice	<i>Karlowice, Karlowitz, Karlovine</i>	Ves 7km JZ od Zlína, panství Malenovice, založeny 1769 (HOSÁK 1970), založ.kolem 1780 na místě dvora Pěnkova (HOSÁK 1967)	Panství Malenovice	1767 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1769 (HOSÁK 1970, založ.kolem 1780 (HOSÁK 1967)
Kasany	<i>Kassan</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Ujčov, 8km JV od Bystřice n.P. Ves vznikla na počátku 19.st. (HOSÁK 1970)	Panství Pernštejn	poč.19.st. (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kasárna	<i>Kassern</i>	Osada obce Mramotice (Znojemska), založena kolem 1820 při hospodě u cis.silnice (HOSÁK 1970).	Panství Přimětice	1790 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1790-1820 (HOSÁK 1967), kolem 1820 (HOSÁK 1970)
Kaschnitzberg	<i>Kašnice, Hoditzfeld</i>	Dříve samost.obec, nyní osada vsi Bohušova (Osoblažsko), osada založena 1785 parcelací dvora. Něm. (HOSÁK 1970)	Panství Rudoltice	1781-1785 (Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Kašenec	<i>kaschnitzfeld</i>	ves 15km J od Mor.Krumlova. Založen 1785 něm.a čes. (HOSÁK 1970).	Panství Miroslav	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967 HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Kašnice	<i>Kaschnitzdorf</i>	ves 2km V od Klobouk (u Brna), založeny 1786 na místě parcelovaného dvora a osídleny evangeliky z chrudimska. (HOSÁK 1970)	Panství Klobouky	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Kašpárkovice	<i>Kasparkowitz</i>	Dříve osada obce, nyní místní část osady Dolní Suché (Karvinsko), panství Dolní Suchá, osada založena 1788, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Dolní Suchá	1788 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kavriany	<i>Cawrianow, Gawrianow</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Šaratic (Slavkovsko), panství Šaratic, osada založena 1787 parcelací šaratického dvora, čes.(HOSÁK 1970)	Panství Šaratic	1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)

Kelčany	<i>Keltschan</i>	Ves 3,5 km východně od Kyjova. P. města Kyjova. V 14. stol. tvrz. Za třicetileté války ves zpusťla, před 1788 opět osazena. Čes. (HOSÁK 1970)	Panství města Kyjova	před 1750 (HOSÁK 1967), před 1788 (HOSÁK 1970), 1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786)
Klárky	<i>Klaradorf, Klarendorf</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Suchdol, 4,5 km J od Konice, ves založena 1785, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Suchdol	1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Klementice	<i>Klementitz</i>	Dříve osada Tasova, nyní osada obce Kamenné (Velkomeziříčsko), panství Budišov, založeny 1799 (HOSÁK 1970).	Panství Budišov	1799 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976, Prasek et al. 1905)
Kocanda	<i>Gottseida</i>	Dříve osada obce Cikhájem nyní osada obce Heralcem 14km SSV od Žďáru. Osada vznikla při Hutích krátce před 1787 (HOSÁK 1970).	Panství Žďár	před 1787 (HOSÁK 1970), 1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, Černý-Váša 1907, HOSÁK 1967)
Kociánov	<i>Kozianau, Kozianau</i>	Osada obce Loučná nad Desnou, panství Vizmberk, osada založena 1784.něm.(HOSÁK 1970).	Panství Vizmberk	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kocourov(cc)	<i>Liliendorf, Kocourov</i>	Souč.Práslavic, osada obce Práslavic, 11km V od Olomouce, osada založena na lesní půdě 1799 (HOSÁK 1970)	Panství Tršice	1799 (HOSÁK 1970), 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 2.pol.18.st (HOSÁK 1967)
Kolonie čili Žádky	<i>Johannesfeld, Johannsfeld, Sadky</i>	ves 9km ZSZ od Opavy, nyní část Holasic, ves založena na konci 18.století (HOSÁK 1970)	Panství Neplachovice	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), na konci 18.st (HOSÁK 1970)
Koloredov	<i>Colloredow, Koloredov</i>	Osada města Frýdku-místku,. Založen 1790 arcibiskupem Koloredem na místě zrušeného dvora. Patřil pod Hukvaldské panství (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1790 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kolorédov	<i>Kolorédov, Kolloredo</i>	Dříve osada, od r.1935 místní část obce Zvole, založeno 1787 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Mírov	1787 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
kolovraty (dle HOSÁK 1970 „Kolovrat“)	<i>Kolowrat, Kolovrat</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Litochove (M.Budějovicko), osada vznikla 1780 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Budeč	1780 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1799 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Kopaniny - Uherčice	<i>Ungarschutz, Ungaschitz</i>	Součást Staré Plesné od r.1850 (TUREK ET AL. 2004).	Panství Dobroslavice	1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902, TUREK ET AL. 2004)
Kostelec	<i>Hochkirch, Hochkirchen</i>	osada obce Děrné, 6,5km JZ od Bilovce, panství Pustějov, založen 1789, něm a čes. (HOSÁK 1970)	Panství Pustějov	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1789 (HOSÁK 1970), 1788 (HOSÁK 1967)
Košatka Malá	<i>Klein Koschatka, Malá Košatka</i>	Dříve ves, která splynula s Košatkou nad Odrou, panství Petřvald, ves založena 1780 (HOSÁK 1970)	Panství Petřvald a statky Stará Bělá a Zábřeh	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Krahulčí	<i>Sperberdorf, Krahugczy, Krahuczy</i>	Ves 10 km SV od Šternberku, původně zpusťlá, 1775 obnovena (HOSÁK 1970).	Panství Šternberk	1746 (TUREK ET AL. 2004), 1747 (HOSÁK 1967), 1775 obnovena (HOSÁK 1970) 1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902),

Kraličky - Sajlerov	<i>Seilerndorf, Seilerov</i>	dříve osada, nyní část obce Kralice na Hané, (Prostějovsko), panství Kralice, ves založena r.1791 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970)	Panství Kralice	1791 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976).
Kratochvilka	<i>Kurzweil</i>	Ves 6km S od Ivančic, panství Oslavany, ves vznikla 1783-1788 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Oslavany	1783 (DAVÍDEK 1976, HOSÁK 1967), 1783-1788 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970),
Kraví Hora	<i>Kuhberg</i>	Kolonie Jindřichova; Enkl. (HOSÁK 1970).	Panství Jindřichov	1785 (TUREK ET AL. 2004), kolem r. 1800 (HOSÁK 1970), 1808 (HOSÁK 1967),
Krčma Dolní, Dolní Švagrov	<i>Nieder Schwägersdorf, Ober Schwägersdorf</i>	Krčmy Dolní a Krčmy Horní, osady města Mohelnice, obě vsi založeny na místě parcelovaného dvora, něm. (HOSÁK 1970).	Panství Doubravice	1781–1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967)
Krčma Horní	<i>Nieder-Ober-Schwaegersdorf</i>	Souč. Mohelnice, dříve Dolní Švagrov, obě vsi založeny na místě parcelovaného dvora, něm. (HOSÁK 1970)	Panství Doubravice	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Krnov	<i>Jägersfeld, Jägerndorf</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Liboš (Šternbersko), založen 1789 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Žerotín	1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kronfelzov	<i>Kronfelsthal</i>	dříve osada obce Šleglov, nyní osada obce Vikantice (HOSÁK 1970).	Panství Kolštejn	1795 (HOSÁK 1967), na počátku 19.století (HOSÁK 1970)
Křemačov	<i>Kremetschau, Krzesmusch, Kremitschau</i>	Ves 3km SZ od Mohelnice, na poč. 19.st se tu těžila železná ruda (HOSÁK 1970)	Panství Mírov	1779 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Křižanov	<i>Chrises</i>	Ves 11,5km SZS od Mohelnice, zanikl za třicetileté války, obnoven 1779 parcelací dvora. Něm. (HOSÁK 1970)	Panství Mírov	1779 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Kundelov	<i>Kundelov</i>	Část obce Budišov (Třebíčsko), osada nazvána po Karlu Kundeliusovi (Nosek 1905)	Panství Budišov	1797 (Nosek 1905), po r. 1797 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Květná	<i>Blumenbach</i>	Samota obce Staré Město pod Sněžníkem, založena 1788 v místech zrušené železárně (HOSÁK 1970).	Panství Kolštejn	po r.1787 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1788 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Labuť	<i>Wipplarsdorf</i>	Součást Bílovce, panství Pustějov, založeno r.1788 na býv.dvořisku (HOSÁK 1970).	Panství Sovinec	1788 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Labutice	<i>Labudice, Schwanenberg</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Suchdol (Konicko), panství Suchdol, založeny 1786 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Suchdol	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970 DAVÍDEK 1976)
Langedony	<i>Lipa, Langendon, Langendony</i>	dříve osada, nyní místní část Zadního Arnoštova (Jevišsko) (HOSÁK 1970).	Panství Trnávka	1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Lapač, Horní Lapač	<i>Ober Lappatsch</i>	Dříve samostatná obec, nyní osada obce Kostelce u Holešova, 8km SZS od Holešova (HOSÁK 1970).	Panství Holešov	1772 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967), 1780 (HOSÁK 1970)
Laryšov	<i>Larischau</i>	osada obce Býkov (Krnovsko) (HOSÁK 1970).	Panství Brantice	1793 (HOSÁK 1967), 1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902), konec 18.století (HOSÁK 1970)
Lašovičky	<i>Vlaštovičky, Lasstowičky</i>	Osada obce Rousměrov, 12km S od Velkého Meziříčí. Panství Křižanov, založeny 1786 parcelací dvora.čes. (HOSÁK 1970)	Panství Křižanov	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), v novější době (doba u Wol. a j. není přesně určena) (ČERNÝ A VÁŠA 1907)

Lechovice	<i>Lechowitz</i>	Osada obce Pavlova (Mohelnicko), panství Doubravice, ves zpusťla na konci 15.století, 1786 obnovena parcelací dvora.čes.(HOSÁK 1970)	Panství Doubravice	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Levenov	<i>Lvinov, Löwenau</i>	původně osada, nyní místní část města Zábřehu, panství Zábřeh, založen 1791 (HOSÁK 1970).	Panství Zábřeh	1791 (HOSÁK 1970), 1792 (HOSÁK 1967)
Lichtenstein nový	<i>Lichtenstein</i>	Dříve osada obce Tatenice (Štitsko), nyní sloučena se Strážnou, osada vznikla kolem r.1780 (HOSÁK 1970).	Panství Zábřeh	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Lichtentál u Šternberka	<i>Lichtenthal u Šternberka</i>	Před r.1846 osada, nyní předměstí města Šternberka, osada vznikla na konci 18.stol.na panství šternberském (HOSÁK 1970)	Panství Šternberk	1783 (PRASEK A SLAVÍK 1902), konec 18.st. (HOSÁK 1970)
Liliendorf	<i>Lesná</i>	Nyní Lesná, ves 4,5km VSV od Vranova nad D., osada založena r.1794 na lesní půdě.Něm.(HOSÁK 1970).	Panství Vranov	1794 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1798 (PRASEK A SLAVÍK 1902),
Lipina	<i>Lippin</i>	ves 12km JZ od Opavy, ves byla v 16.stol. Pustá, 1793 obnovena.něm.(HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1783 (ves obnovena, HOSÁK 1967), 1793 (HOSÁK 1970), 1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Lipová	<i>Lípová</i>	Osada obce Řečkovice, 6,5km SSZ od Dačic, osada vznikla na konci 18.století parcelací řečického dvora (HOSÁK 1970).	Panství Řečice	1793 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967), konec 18.st. (HOSÁK 1970)
Lomy, Geislerov-Geislersfeld	<i>Geislerov-Geislersfeld</i>	Osada obce Supíkovice (Jesenicko) (HOSÁK 1970). „Lomy“ - část Supíkovice, kolonie vznikla parcelací biskupských pozemků mezi 33 kupců.(ZUBER 1966)	Panství Frývaldov	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1790 (HOSÁK 1967), kolem 1780 (HOSÁK 1970)
Lopeník	<i>Lopenice, Lopenik</i>	Ves 13 km jv od Uh.Brodu. Chalupy na Lopeníku se 1791 konstituovaly jako obec. Čes (HOSÁK 1970)	Panství Světlav	1791 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Ludvíkov	<i>Ludwigsdorf</i>	osada obce Pacova (Moravskotřebovsko), panství Mor.Třebová, založen 1787 parcelací dvora, něm. (HOSÁK 1967).	Panství Moravská Třebová	1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967)
Ludvíkov	<i>Ludwigsdorf</i>	Dříve osada obce Košíkova, nyní osada obce Velké Bítěse. Panství Náměšť n.Oslavou. Čes.(HOSÁK 1970)	Panství Náměšť	1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Maletín Nový (HOSÁK 1970), Maletín Nový (ČERNÝ A VÁŠA 1907), Nový Maletín	<i>Neu Moletain, Moletin</i>	Dříve víska, pak osada, nyní část obce Maletín, 10km Z od Mohelnice, ves vznikla parcelací tvrze a dvora Templ. (HOSÁK 1970)	Panství Mírov	1778 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1786 (HOSÁK 1970), 1779 (HOSÁK 1967)
Manerov	<i>Mannersdorf</i>	Dříve ves, pak osada obce Bohdalice, nyní část obce Bohdalice-Pavlovice, 9,5km S od Bučovic, ves založena 1783 čes. (HOSÁK 1970)	Panství Bohdalice	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967), 1783 (HOSÁK 1970)
Mansberk	<i>Mannsberg</i>	dříve ves, nyní část města Znojmo, panství města Znojmo, ves vznikla r.1779.něm (HOSÁK 1970)	Panství města Znojmo	1779 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)

Mansberk	<i>Mansberk</i>	Dříve osada, nyní část obce Sejřek, 13km SZ od Tišnova, založen 1803 (HOSÁK 1970)	Panství Pernštejn	1803 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967), 1804 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Margelíkov	<i>Margelik</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Dubany, ta od r.1965 částí obce Vrbátky (Prostějovsko), založena parcelací dubanského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Čelechovice	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Marianín (HOSÁK 1970)	<i>Mariendorf, Marioanow, Marianov</i>	Dříve ves, pak osada, nyní část obce Lipovec, 14km VSV od Blanska (HOSÁK 1970).	Panství Rájec	1810 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1794 (HOSÁK 1967), 1813 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970),
Mariánov	<i>Mariánov</i>	Zaniklá ves, která splynula s Novými Sedlicemi (Opavsko) (HOSÁK 1970).	Panství Štitina	1797 (HOSÁK 1967)
Marianov, Mařin, Marianín	<i>Mariendorf</i>	osada, nyní část obce Zadní Arnoštov, 6km SZ od Jevíčka (HOSÁK 1970).	Panství Trnávka	1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Mariánské Pole	<i>Marienfeld</i>	Dříve osada, nyní část města Krnov, osada založena 1793 po zrušení mar.kostela na Buchberku (HOSÁK 1970).	Panství města Krnov	1793 (HOSÁK 1970), konec 18.století (HOSÁK 1967)
Marketa	<i>Margarethen</i>	Ves 10km VJV od Slavonic, ves byla obnovena parcelací dvora, na místě původní vsi Stará Markéta a vedle ní parcelací Nová Markéta (HOSÁK 1970).	Panství Staré Hobzí	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), obnovena 1786 (HOSÁK 1970)
Maršíkov Nový	<i>Marschendorf, Maršová</i>	Ves 4km jíz od Loučné nad Desnou, panství Vizmberek, r.1784 vznikla parcelací dvora kolonie Nový Maršíkov (HOSÁK 1970)	Panství Vizmberek	1781-1785 (HANKENŠTEJNA 1786), 1784 (HOSÁK 1970), 1786 (HOSÁK 1967)
Mělkovice	<i>Milkowicz, Milikovice</i>	Dříve ves, nyní předměstí Žďáru n.Sázavou (HOSÁK 1970).	Panství Žďár	1789 (HOSÁK 1967), 19.st.obnovení (HOSÁK 1970)
Měrkovice	<i>Měrkovice</i>	Ves 6km SSV od Frenštátu p.R., nyní část obce Kozlovice, osada vznikla parcelací kozlovického dvora (HOSÁK 1970)	Panství Hukvaldy	1789 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Mihoukovice	<i>Mihokovice</i>	Dříve osada, nyní část obce Budišov, 10km VSV od Třebíče (HOSÁK 1970).	Panství Budišov	1798 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, Prasek et al. 1905), 1779 (HOSÁK 1970)
Michalov	<i>Michálov, Michalov, Michalkow, Michelsbrunn</i>	Dříve ves, nyní část obce Potštát, 9,5km SZ od Hranic, panství Potštát, založen 1783.něm. (HOSÁK 1970)	Panství Potštát	1783 (HOSÁK 1970), 1793 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976), 1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Michnov	<i>Pfabelsdorf, Michenau</i>	víska 2 km SSV od Konice, dříve osada, nyní dílem část obce Březsko, dílem část obce Ochoz. Založen parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Jesenec	1785 (HOSÁK 1967, 1970)
Milovice	<i>Milovice</i>	Část obce Soběsuky, 3m VJV od Zdounek, panství Zdounky. Založeny 1786, čes. (HOSÁK 1970)	Panství Zdounky	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Mitrovce	<i>Mittrowitz</i>	Část obce Doubravice (Mohelnice), 6km JV od Mohelnice, založeny 1786 parcelací doubravického dvora. (HOSÁK 1970)	Panství Doubravice	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)

Mitrovce	<i>Mittrowitz</i>	Dříve viska, pak osada Nové Bělé, s níž splynuly, 10km JJZ od Mor.Ostravy (HOSÁK 1970).	Panství Paskov	1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902), po 1790 (HOSÁK 1967), na konci 18.st (HOSÁK 1970)
Modrá	<i>Neudorf, Nová Ves</i>	Ves 6km SZ od Uh. Hradiště. Založena 1786. (HOSÁK 1970).	Panství Velehrad	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, PRASEK A SLAVÍK 1902, DAVÍDEK 1976)
Mokrá hora	<i>Mokra hora</i>	Dříve osada obce Jehnice, nyní část Brna, 7km S od Brna, osada založena kolem 1784 (HOSÁK 1970).	Panství Jehnice	1784 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970, HOSÁK 1967)
Mokré Lazce	<i>Nové Mokré Lazce</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Mokřých Lazců, 10km VJV od Opavy (HOSÁK 1970).	Panství Štítina	1784 - obnovené (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1785 (DAVÍDEK 1976), 1785 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967)
Mšice	<i>Mausdorf</i>	Dříve ves, pak část obce Oleksovice, s níž 1946 stavebně splynuly, 15,5k VSV od Znojma. Založeny 1788 parcelací dvora, něm. (HOSÁK 1970).	Panství Lechovice	1790 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1786 (HOSÁK 1967), 1788 (HOSÁK 1970)
Nechutín	<i>Nechutein</i>	Osada obce Zdětín, 4,5km SSZ od Plumlova, založen 1785 parcelací zdětínského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Ptení	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Německý Leskovec	<i>Deutsch Markersdorf</i>	Dříve osada , nyní místní část obce Leskovce (Vítkovsko), ves založena 1782.něm. a čes. (HOSÁK 1970).	Panství Hradec	1782 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Nimpšov	<i>Nimtschdorf, Nimčov, Nimpšov, Nimptschdorf</i>	ves 6km JJZ od Mor.Budějovic, panství Nové Syrovice, ves založena 1785 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Nové Syrovice	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Noska u Vyškova	<i>Nouzka, Mels</i>	Dříve osada Nosálovic, 1km JJZ od Vyškova, nyní část města Vyškov (HOSÁK 1970).	Panství Vyškov	1789 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970), před 1787 (HOSÁK 1967)
Nová Dědinka	<i>Nová Dědina, Schröffelsdorf</i>	Dříve samost.obec, nyní osada obce Horní Sukolomě, 3km S od Uničova. Panství města Uničova. Ves založena 1780 (HOSÁK 1970).	Panství Města Uničova	1780 (HOSÁK 1970), 1790 (HOSÁK 1967)
Nová Malá Kraš	<i>Neu Kleinkrosse</i>	Osada města Vidnavy, panství Dolní Červená Voda, osada založ.před 1805. r.1806 tu byl dvůr zvaný Sorge (HOSÁK 1970).	Panství Jánský Vrch	1804 (ZUBER 1966), před 1805 (HOSÁK 1970), před 1806 (HOSÁK 1967)
Nová Plesná	<i>Hochkirch, Hochkirchen</i>	Ves 9 km S od Klimkovic, nyní část obce Plesná (HOSÁK 1970).	Panství Dobroslavice	1762 (HOSÁK 1970), 1784 (HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Nová Staříč	<i>Neu Stařitsch, Nowý Stařicz</i>	Ves 5km Z od Místku, panství Hukvaldy, ves vznikla 1789 parcelací dvora. (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Nová Ves	<i>Neudorf</i>	Místní část obce Lukov (vranovsko), dříve osada, založena 1798 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Vranov	1798 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Nové Tvorovice	<i>Neu Tworowitz</i>	Ves 6,5km zsz od Kojetína, nyní část obce Tvorovice, ves vznikla 1785 parcelací tvorovického dvora.čes. (HOSÁK 1970).	Panství Vyšovice	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (HOSÁK 1967)

Nové Povelice	<i>Neu Paulowitz</i>	Dříve osada, pak část Horních Povelic (Osoblažsko), Po 1955 ves zrušena, název zanikl, enkl. Osada založena r.1784 parcelací dvora. Něm. (HOSÁK 1970).	Panství Rudoltice	1784 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Nové Dvory	<i>Nové Dvory</i>	Nové Dvory jsou vesnice, část města Lipník nad Bečvou v okrese Přerov. Nachází se asi 3 km na jih od Lipníku nad Bečvou	Panství Lipník	1813 (Hosáka 1967), 1820 (HOSÁK 1970)
Nové Dvory	<i>Neuhof, Familienhof, Nowy Dwur</i>	Dříve osada, nyní místní část Náměště na Hané, Olomoucko, osada založena 1792 (HOSÁK 1970).	Panství Náměšť	1792 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1959, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Novosady Neustift u Konice, Nové Sady	<i>Neustift, Nowosad</i>	Osada obce Přemyslovice (Konicko), panství Konice, osada založena 1784 parcelací přemyslovického dvora.čes.(HOSÁK 1970)	Panství Konice	1784 (HOSÁK 1970), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967)
Novosady - Sady Nové, Nové Sady	<i>Neudorfel, Neudoerfel, Neudörfel, Neustift</i>	Ves 9km SV od Olomouce, nyní místní část obce Dolany (HOSÁK 1970).	Panství Dolany	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Novosady - viz také Sady Nové, Nové Sady	<i>Neustift, Sady, Nové, Neustift Muerau</i>	Osada městečka Mírov (Mohelnicko), panství Mírov, osada založena 1786.něm. (HOSÁK 1970).	Panství Mírov	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Novosady předměstí u Unčova, Velké Novosady, Sady,Nové,M alé a Sady, Nové	<i>Neustift Gross, Klein Neustift</i>	Sady Nové Malé - dříve obec, nyní předměstí u Uničova, (HOSÁK 1970).	Panství Uničov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Novosady, Sady, Nové	<i>Neustift, Novosádky</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Horní Štěpánov (Jevíčko), založeny 1786 (HOSÁK 1970).	Panství Konice	1786 (HOSÁK 1970, HOSÁK 1967)
Novosady, Sady, Nové	<i>Neustift</i>	předměstí města Znojmo, panství města Znojma, osada vznikla před koncem 18.st.(HOSÁK 1970)	Panství města Znojma	před koncem 18.st. (HOSÁK 1970)
Nový Kaltštejn	<i>Nové Podhradí, Kaltštejn Nový</i>	vznikl parcelací pozemků šoltéství v Černé Vodě, kterou započal Jan Tschirsch (ZUBER 1966).	Panství Frýdberk	poč.19.st. (ZUBER 1966, HOSÁK 1967), 1802 (HOSÁK 1970)
Nový Dvůr	<i>Neuhof</i>	Osada obce Ondřejovice (TUREK ET AL. 2004), vznikl po vyhoření dvora zvaného Breitepfütze, k němuž došlo r.1778 (ZUBER 1966).	Panství Ondřejovice	1787 (ZUBER 1966)
Nový Dvůr	<i>Neuhof, Nowy Dwur, Nové Dvorce</i>	osada obce Jaroměřic (Jevíčko) (HOSÁK 1970).	Panství Jevíčko	na konci 18.st. (HOSÁK 1967)
Nový Dvůr	<i>Neuhof</i>	dříve osada, nyní místní část obce Bravinného (Bilovecko), panství Bilovec, osada založena 1786.něm.a čes. (HOSÁK 1970).	Panství Bilovec	1786 (HOSÁK 1790, TUREK ET AL. 2004)

Nový Svět	<i>Salzergut, Neustift</i>	Dříve ves, pak osada, nyní Část města Olomouce, Náležela původně olom.rychtě pod názvem „Dědinka“ „Dorfel“. Za budování olom.pevnosti byla zrušena a obnovena teprve 1736 (HOSÁK 1970).	Panství města Olomouce	1736 (HOSÁK 1970), 1786 (HOSÁK 1967)
Nýtek	<i>Scheibenhof</i>	osada obce Vítkov, 3,5km sv od Vítkova, založen 1781 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Vítkov	1801 (HOSÁK 1967), 1781 (HOSÁK 1970)
Nýznerov	<i>Niesnersberg</i>	Dříve ves 11km sz od Jeseníku, která byla po r.1945 rozdělena na dva díly – část ve Skorošici a část ve Vápenně (HOSÁK 1970).	Panství Frýdberk	1774-1806 (HOSÁK 1967), 2.pol.18.st (HOSÁK 1970), 1774 (ZUBER 1966)
Okluky	<i>Okluk</i>	Ves 9,5km zsz od Plumlova, nyní část obce Malé Hradisko, (HOSÁK 1970)	Panství Hradisko	kolem 1780 (HOSÁK 1970), 1786 (HOSÁK 1959)
Oldřichov	<i>Ulrichowitz</i>	Ves 8 km sv od Přerova, založena 1788 parcelací sušického dvora (HOSÁK 1970).	Panství Tršice	1788 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, KREUTZ 1892)
Olšany - Dvůr	<i>Olšany-Dvůr</i>	Ves návěsního půdorysu na býv.panství Klášterní Hradisko a na panství olom.kapituly, r.1789 parcelací dvora vznikla část Dvůr (HOSÁK 1959)	Panství Klášterní Hradisko	1789 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967)
Osoudov, Vosoudov – Wosaudow (A.Heinrich), Bohosoudov, dříve Osoudov (wikipedia)	<i>Etmannsdorf, Endmannsdorf, Bohusoudov, Endmannsdorf</i>	Osada obce Knínice, 10,5km vsv od Dačic, od 1949 Bohosoudov, obnovena parcelací dvora, nejprve jako cikánská osada, dnes skupina chalup „Cikáni“ (HOSÁK 1970).	Panství Knínice	1780 (HOSÁK 1967, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1785 (HOSÁK 1970)
Ostrá Hora	<i>Schärfeberg, okres Bruntál, Schärffenberg</i>	osada obce Bohušova, enkl. Panství Rudoltice, osada založena 1785 parcelací bohušovského dvora. Něm. (HOSÁK 1970).	Panství Rudoltice	1785 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970, HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Ostrov	<i>Ostrob, Ostrow, Ostrowie, Ostrau</i>	Ves 11km ZSZ od Tišnova, nyní část obce Žďárec. Ves dočasně zanikla a byla 1786 obnovena parcelací dvora. (HOSÁK 1970).	Panství Tišnov	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Otín	<i>Otten</i>	Ves 15km J od Jihlavy, r.1512 pustá, 1778 obnovena parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Luka	1778 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Otmarov	<i>Othmarau, Otmarow</i>	Ves, pak osada 2,5km VJV od Velké Bíteše, nyní místní část obce Přibyslavice. Ves založena 1786 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Domašov a Ostrovačice	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970),
Otmarov	<i>Othmarau, Otmarow</i>	Ves 8km SSV od Židlochovic, nyní místní část obce Rajhradice (HOSÁK 1970).	Panství Rajhrad	1783 (HOSÁK 1970), 1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Otonovice	<i>Ottonowitz, Otonice</i>	Ves, pak osada obce Hrubčice, nyní její místní část, 6,5km JV od Prostějova. Ves vznikla 1785 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Hrubčice	1785 (Černý-Váša 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Oujezdsko, Újezdsko	<i>Augestko</i>	Ves 4km jv od Zdounek, od r.1960, částí nové obce Chříbsko, panství Zdounky, v 16.st.pusté, pak obnoveno (HOSÁK 1970)	Panství Zdounky	1789 (HOSÁK 1967)

Pančava	<i>Waldhausen</i>	Dříve viska, nyní část Jihlavy (na JV města). R 1777 parcelaci dvora vznikla viska (HOSÁK 1970).	Panství Jihlava	1773 (HOSÁK 1967), 1778 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Pančava *** - zaniklá	<i>Waitzenfeld, Waitzendorf</i>	Založ. 1778 jako osada Úsova (HOSÁK 1967), kolonie u Úsova (Mohelnicko), zanikla 1949 splnutím s Úsovem (HOSÁK 1970).	Panství Úsov	Konec 18.století (HOSÁK 1970), 1778 (HOSÁK 1967)
pasecký grunt – Pasecký žleb	<i>Žleb pasecký, Grund Passek, Passekgrund</i>	Část obce Paseka, 9km SSZ od Šternberka, jména dle polohy a podle příslušnosti k obci (HOSÁK 1970).	Panství Nēm.Huzová	1718 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1771 (TUREK ET AL. 2004), 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Paseky, Vrbiska	<i>Weidensumpfen</i>	Část obce Vápenná, sv od osady „Polka“ v údolí Vrbového potoka, Kolonie u Zighartic. Koncem 18.století se samoty Paseky rozrostly v kolonie (ZUBER 1966).	Panství Frýdberk	1771-1784 (ZUBER 1966) 1787 (HOSÁK 1967)
Pavlinka	<i>Paulinaburg</i>	Dříve ves, 4km VSV od Javorníka, pak část obce Bernartice, před 1965 zanikla. Panství rytířské, fojstství bernartické, založena 1780 (HOSÁK 1970)	Panství Jánský Vrch	1780 (HOSÁK 1970), 1782 (HOSÁK 1967))
Pohora	<i>Pohora</i>	dříve osada, nyní část Horního Štěpánova (Jeviško), panství Šebetov, osada vznikla 1786 parcelací panského dvora, čes. (HOSÁK 1970)	Panství Šebetov	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Poldovka	<i>Leopoldsdorf</i>	Ves 11km SZ od Dačic, nyní část obce Velká Lhota. Panství Telč, ves založena 1786 parcelací velkohlotského dvora.čes. (HOSÁK 1970)	Panství Telč	1786 (HOSÁK 1970), 1797 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1798 (HOSÁK 1967)
Polka	<i>Polcke, Polke</i>	Ves 13,5 km jiz od Vidnavy, nyní část obce Vápená (dř. Zighartice) (HOSÁK 1970)	Panství Frýdberk	po 1775, (HOSÁK 1967) 1781 (ZUBER 1966), 1720 (HOSÁK 1970)
Potvorov Nový, Potvorov	<i>Nový Po(d)dvorov</i>	Starý Po(d)dvorov – od 1890 samost.obcí, o.Hodonín. Založen 1785 jako dominik.ves (Hosák 1967).	Panství Hodonín	1785 (HOSÁK 1967), 1784 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 17811785 (HANKEN NZ HANKENŠTEJNA 1786)
Prchalov	<i>Prchalow</i>	1,5km SZ od Příbora, ves nazvána po úředníku hukvaldském Josefu St.Prchalovi, který organizoval rozprodej pozemků hukvaldského dvora, na jednom z nich byl Prchalov založen (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1789 (HOSÁK 1967), 1787 (HOSÁK 1970)
Prokopov	<i>Nová Ves, Nowa Wes, Prokopsdorf</i>	Ves 9km JV od Mor.Budějovic, panství Hostim, ves založena 1788,čes. (HOSÁK 1970).	Panství Hostim	1788 (HOSÁK 1970), 1789 (HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Proseč u Brna	<i>Prosetzm Prosetsch</i>	Ves 15km SV od Brna, splýnula s Březinou, pansví Křtiny, ves byla v 17.st.pustá, 1785 obnovena parcelací dvora.čes (HOSÁK 1970)	Panství Křtiny	1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Přerovec	<i>Przerowetz</i>	Ves 9km JV od Opavy, nyní část obce Nové Sedlice, parcelací dvora obnovena, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Štítina	1800 (PRASEK A SLAVÍK 1902), obnoven kol.r.1780 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Přívěst'	<i>Duldungsdorf</i>	osada obce Světlá (Jeviško), nyní místní část obce Šebetov, osada vznikla 1786 parcelací dvora, čes. (HOSÁK 1970)	Panství Šebetov	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)

Ptáčník	<i>Ptatschnik</i>	Ves 7,5km Z od Místku, nyní část obce Fryčovice, založen r.1789, (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Ptení Nové	<i>Ptin Nový</i>	Osada obce Ptení, bývalé panství a fara Ptení, založena parcelací dvora.čes. (HOSÁK 1970).	Panství Ptení	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1788 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Ptenský Dvorek	<i>Feldhöfel</i>	Osada obce Ptení, 8km SZ od Plumlova, založen parcelací ptenského dvora (SZ od centra obce Ptení) (HOSÁK 1970).	Panství Ptení	1788 (HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976, 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Rabštejn	<i>Rabenstein, Rabštýn</i>	Dříve ves, nyní část obce Budeč, (Dačicko), původní ves zpusla a na vsišti vznikl stejnojmenný dvůr, který rovněž zpusl, ale později obnoven (HOSÁK 1970).	Panství Budeč	1786 obnovená (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Radíkov	<i>Radikow, Radikau</i>	Ves 9,5km sv od Olomouce, ves byla v 17.stol pustá, obnovená parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Klášterní Hradisko	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Radonín	<i>Radonyn, Radonin</i>	Ves 2,5km J od Žďáru nad Sázavou, panství Žďár, ves na konci 15.století zanikla a na jejím místě zřízen dvůr Hamrmýl "mlýn u hamru" (HOSÁK 1970)	Panství Nové Veselí	1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Ramzová	<i>Ramsau</i>	Ves 10km zjz od Jeseníku, od 1960 část obce Ostružná (HOSÁK 1970).	Panství Frývaldov	1786 (HOSÁK 1967, ZUBER 1966), před 1788 (HOSÁK 1970), 1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786)
Renardovice - Renartovice (HOSÁK 1970)	<i>Renertov, Renertsfeld, Rennersfeld, Výsutá</i>	Renertov, nyní Výsutá. Dříve ves, pak osada obce Kolnovice, nyní část obce Mikulovice, 15km SV od Jeseníku (HOSÁK 1970).	Panství Kolnovice	1791 (HOSÁK 1970, ZUBER 1966 1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Rolsberk	<i>Rolsberg</i>	Dříve ves, 1850 osada Hodolan, s nimiž splynul 1935 a s nimiž nyní část Olomouce (HOSÁK 1970).	Panství olomoucké kapituly	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Rosenberk	<i>Růžový, Roznberk, Rosenberg</i>	Dříve ves 7,5km JJV od Brna, nyní místní část obce Chrllice. Ves vznikla na konci 18.st.parcelac chrlického dvora. Čes.(HOSÁK 1970).	Panství Chrllice	1770 (PRASEK A SLAVÍK 1902, 1787 (HOSÁK 1967.), na konci 18.st (HOSÁK 1970)
Roveň Nová t.	<i>Neu Rowen, Nowa Rowna, Nová Rovná, souč. Staré Rovně, též Dvorek</i>	Dříve osada, nyní část obce Stará Roveň, 9,5 km SV od Jevíčka.Panství Vranová Lhota. Osada vznikla 1786 parcelací dvora. Čes. (HOSÁK 1970).	Panství olomoucké kapituly	1786 (HOSÁK 1970), 1787 (HOSÁK 1967)
Rozáříň	<i>Rosalienfeld, Rozařin</i>	Dříve ves 9km VSV od Židlochovic, pak osada, nyní místní část obce Moutnice, s níž splynula (HOSÁK 1970).	Panství Moutnice	po 1783 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1784 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786)
Rožmitál	<i>Rosenthal, Marienhof</i>	Dříve viska, pak osada, nyní část Zlatých Hor. 1km SV od nich, založena parcelací dvora Marienhof (HOSÁK 1970).	Panství Cukmantl	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Rudoltice - Nové	<i>Rudelsdorf</i>	Součást obce Sobotín, k.ú. Rudoltice u Sobotína, kolonie Nové Rudoltice založeny 1786 (HOSÁK 1967)	Panství Vízmerk	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)

Růží Důl	<i>Dvorek, Dvorkovice, Rožmitál, Rosental, Ružidul, Dworkowyce, Rosenthal</i>	Osada obce Petřvaldu, 6km S od Příbora, založen 1787 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Růžov	<i>Rosenberg, Rosendorf</i>	ves 6,5km JV od Konice, nyní část obce Strážisko, panství Konice, ves vznikla 1786 parcelací strážiského dvora. Čes.(HOSÁK 1970)	Panství Konice	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Rychmanov	<i>Reichmannsdorf</i>	Dříve ves 13km SV od Židlochovic, nyní místní část Újezda u Brna, pansví Chřlicem založen 1783 parcelací dvora, obec osídlena tehdy většinou evangeliky od Poličky (HOSÁK 1970)	Panství Chřlice	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1783 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970),
Sady Knižecí	<i>Fuerstengrund, Fürstengrund, Grunt Knižecí</i>	Osada města Zábřeh, dominikální osada založena na konci 18.st. (HOSÁK 1970).	Panství Zábřeh	1794 (TUREK ET AL. 2004), konec 18.st. (HOSÁK 1970)
Salaš u Malenovic	<i>Salasch</i>	Ves 6,5 km JJZ od Zlína, panství Malenovice, ves založena v 2.pol.18.st.čes. (HOSÁK 1970).	Panství Malenovice	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), polovina 18.st (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Salisov	<i>Salisfeld, souč. Ondřejovice</i>	ves 4,5km zsz od Zlatých Hor, nyní jejich část, p.Ondřejovice, založeny 1795 něm. (HOSÁK 1970)	Panství Zábřeh	1795 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1795-1796 (ZUBER ET AL. 1966)
Sasov	<i>Sachsenthal</i>	Dříve osada obce Kosov, nyní část města jihlava, 2km JV od města (HOSÁK 1970).	Panství města Jihlavy	1778 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Skalov	<i>Skalow</i>	Ves 7km Z od Olomouce, nyní misní čas obce Ústín. Ves založena 1788 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Klášteří Hradisko	1788 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Skřivánkov	<i>Lerchenfeld</i>	Ves 2,5km SSV od Zlatých Hor, pak jejich část, panství Cukmantl, při úpravě hranic připadla Polsku, Ves založena 1786 parcelac dvora.něm. (HOSÁK 1970).	Panství Cukmantl	1786 (ZUBER 1966, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Skřivánkov	<i>Lerchenfeld, Křiwankow</i>	Ves 10km ZSZ od Plumlova, nyní část obce Malé Hradisko, ves založena r.1786 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Malé Hradisko	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, ČERNÝ A VÁŠA 1907, DAVÍDEK 1976, ZUBER 1966 PRASEK A SLAVÍK 1902)
Slavíkov	<i>Slawiczek, Slawiczkow, Slawikow</i>	Ves 4km V od Konic, nyní část obce Budětsko, vznikl 1784 rozdělením panské ovčírny.čes. (HOSÁK 1970).	Panství Laškov	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1784 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Soběsuky – Nové	<i>Sobiesuk</i>	Ves 3km vých.od Zdounek. Parcelací dvora r.1786 vznikla část vsi zvaná Nové Soběsuky.(HOSÁK 1970).	Panství Vízmerk	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Sokol	<i>Sokoll</i>	Ves 12km J od Olomoucem nyní místní část obce Dub nad Moravou, vznik parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Nenakonice	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1959, HOSÁK 1967)
Splavsko - Splavisko (HOSÁK 1970)	<i>Flössdorf</i>	Osada obce Komárno s níž splynula. Osada vznikla 1788 parcelací dvora a je jednou ze 4 částí Komárna (Mezivodí, Zádvoří, Zárybníčí a Splavisko) (HOSÁK 1970)	Panství Kelč	1788 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970), 1789 (HOSÁK 1967)

Starý Kaltštejn	<i>Salisfeld</i>	Osada Staré Podhradí (Alt Kaltenstein) vznikla koncem 18.století (ZUBER 1966).	Panství Frýdberk	1795 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1795-1796 (ZUBER 1966)
Starý dvůr	<i>Althof, souč. Krmelína</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Krmelína (HOSÁK 1970)	Panství Paskov	1790 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Strachovičky	<i>Strachwitzhal</i>	Dříve osada, nyní část obce Velké Kunčice (Javor nicko); Založeny parcelací dvora. Něm. (HOSÁK 1970)	Panství Velké Kunčice	kolem 1790 (HOSÁK 1967), 1798 (HOSÁK 1970), patrně r.1800 oddělením od Františkova (ZUBER 1966)
Strerovice	<i>Skalka, Strerowitz, Sternowitz, Střerovice, Skalička, Streruvic</i>	Ves 11,5km ZSZ od Kojetína, panství Vřesovice. Ves zanikla za třicetileté války obnovena parcelací pivínského dvora na konci 18.století (HOSÁK 1970).	Panství Vřesovice	1781-1785 (HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907), na konci 18.století (HOSÁK 1970)
Strokovice - Strukov	<i>Strokov, Strukov, Strokowitz, Strokowice, Strukowitz</i>	1 Ves 16,5 km ssz od Olomouce, nyní část obce Zerotin-Strukov. P. Zerotin. Ves vznikla 1789 parcelací dvora (HOSÁK 1970)	Panství Žerotín	1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Suky	<i>Suki, Suck</i>	Dříve viska, pak osada obce Obyčtov, nyní jen její místní část (Žďársko). Ves byla založena 1789 parcelací dvora zvaného Suk. (HOSÁK 1970).	Panství Žďár	1790 (HOSÁK 1967, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Svatý Kopeček	<i>Heiligsberg, Mariendorf, Heiliger Berg</i>	Ves 8 km sv od Olomouce. Ves vznikla parcelací dvora. Čes. (HOSÁK 1970)	Panství Klášterní Hradisko	1788 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Světlov	<i>Lichtenberg</i>	Ves 8 km od Místku, nyní místní část Krmelína. Založen parcelací krmelínského dvora. Čes. (HOSÁK 1970).	Panství Paskov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967), 1785 (HOSÁK 1970)
Sykorec - Sýkorec	<i>Sikorec, Sykoretz, Sikoretz</i>	Osada obce Drnholec (Příborsko), později místní část obce Drnholec nad Lubinou, vznikl 1789 parcelací dvora. Čes. (HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1788 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Šarlotka - Karlin	<i>Charlottendorf, Scharlottendorf</i>	Dříve samostatná obec, pak osada a posléze místní část Žipotína (Moravskotřebovsko). Osada založena 1787 parcelací svojanovského dvora.něm.(HOSÁK 1970)	Panství Moravská Třebová	1787 (HOSÁK 1970), 1788 (HOSÁK 1967)
Šprochovice	<i>Sprochovec</i>	Místní název - osada obce Dolní Tošanovice (TUREK ET AL. 2004).	Panství Horní Tošanovice	1773 (TUREK ET AL. 2004), před r.1800 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Šřeflová - Zálesí (od 1949)	<i>Schröfelsdorf; Schröffelsdorf, Sřefelsdorf</i>	Ves 7 km S od Vranova nad Dyjí. Ves založena r. 1786 parcelací dvora. Čes (HOSÁK 1970)	Panství města Znojma	1779 (https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/9772/zalesi/historie/) 1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976)
Štarnov	<i>Sternheim, Štarnow</i>	Ves 3,5km JV od Konice, nyní část obce Přemyslovice, vznik parcelací konického dvora. Čes.(HOSÁK 1970)	Panství Konice	1781-1785 (HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970), 1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Štěpánov	<i>Stiepanau, Stippenau, Stephanau</i>	Ves 2,5km Z od Starého Města, nyní čas Starého Města. Panství Kolštejn, viska vznikla na poč. 19.st. Něm. (HOSÁK 1970)	Panství Kolštejn	1792 (HOSÁK 1967), poč.19.st. (HOSÁK 1970), "v novější době" (ČERNÝ A VÁŠA 1907)

Šternov	<i>Sternhof</i>	ves 12km sv od Židlochovic, splynula s Újezdem u Brna, ves založena r.1786 parcelací dvora (HOSÁK 1970).	Panství Chrlíce	1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Štětinov	<i>Stettenhof, Stettenhofen</i>	Ves 5,5km J od Loučné nad Desnou (dříve Vizmberk), pak osada a část obce Sobotín (HOSÁK 1970).	Panství Vizmberk	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Štrejtová	<i>Pasíčka</i>	Dříve samota, pak vska, pak osada obce Bukovice (Jesenícko), nyní část obce Jeseníky, ves vznikla na konci 18.století – dříve jen samota a náležela k tzv.haugemeinden. Něm. (HOSÁK 1970).	Panství Frývaldov	konec 18.st (HOSÁK 1970)
Šumvald, Schönwald	<i>Šumná, Šumvald, Schoenvald, Schönwald</i>	Ves 5km SV od Vranova nad Dyjí, panství Vranov, založen 1789 na lesní půdě (HOSÁK 1970).	Panství Vranov	1785 (HOSÁK 1967), 1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970) 1798 (DAVÍDEK 1976)
Švagrov	<i>Schwagersdorf, Svagersdorf</i>	Ves 4km JVJ od Loučné nad Desnou (dř. Vizmberk), pak část obce Vernířovice, 1965 zanikl, ves založena 1786, něm (HOSÁK 1970)	Panství Vizmberk	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Támovice	<i>Tanovice, Tamensdorf, Tannendorf, Tanovický Dvůr</i>	Zanikly mezi Štramberkem a Závišicemi, panství Nový Jičín (HOSÁK 1970)	Panství Nový Jičín	1776 (TUREK ET AL. 2004), 1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902)
Teodorov	<i>Theodorov</i>	Část obce Zvole na Zábřežsku, panství Mírov, založen 1787 parcelací zvoleského dvora. (HOSÁK 19710).	Panství Mírov	1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1789 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Terešov	<i>Thereschau, Theressow</i>	Osada obce Hlubočany, nyní jejich místní část, 4km JJV od Výškova (HOSÁK 1970).	Panství Výškov	1780 (PRASEK A SLAVÍK 1902), 1790 (HOSÁK 1970)
Terezín	<i>Theresienfeld</i>	Dříve osada obce Kolnovice 11,5km SV od Jeseníku, něm. (HOSÁK 1970).	Panství Kolnovice	1793 (HOSÁK 1970), 1796 (ZUBER 1966, HOSÁK 1967)
Terezín	<i>Teresienthal</i>	Ves 7km SSV od Šumperka, nyní část obce Petrovice nad Desnou, panství Vizmberk (=Loučná nad Desnou), založen 1786 parcelací dvora, něm. (HOSÁK 1970)	Panství Vizmberk	1786 (ZUBER 1966, HOSÁK 1970), 1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, TVARŮŽEK 1905)
Tkanovice	<i>Tkanowitz; Tkaníowitz; Tkanowitz; Tkanowice; Tkanowitz</i>	Osada (místní část) obce Moravičany (Mohelnícko). Založeny 1786 parcelací dvora. Čes. (HOSÁK 1970)	Panství Doubravice	1786 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Trnové Pole	<i>Drnopol, Dornfeld, Trnopol</i>	Ves 9km ZJZ od Pohorelic, panství Bohutice, ves založena 1785 parcelací dvora na místě zaniklé vsi Wolfsgersten, Vlčí Keř (HOSÁK 1970).	Panství Bohutice	1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, DAVÍDEK 1976), 17811785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786)
Trpín	<i>Trpin</i>	Vska 8 km vsv od Jevíčka, pak osada, nyní část obce Kladky. Založen kolem r. 1780, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Kladky	kolem r.1780 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970), 1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907)

Třebarovský Dvůr	<i>Triebenhof, Dvůr Třebářovský, Třebářov dvůr</i>	Samota u Třebářova (Moravskotřebovsko), panství Zábřeh, založen kolem r.1780 (HOSÁK 1970)	Panství Zábřeh	1780 (HOSÁK 1967, PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Třebomyslice	<i>Třebomislitz, Třebomisllice</i>	Dříve ves, nyní místní část obce Začany, 10,5km SV od Židochovic. Vznik parcelací zatčanského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Chrllice	1770 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Ugartov	<i>Ugartsdorf, Neudorf</i>	Dříve osada, od 1905 spojen s Královým Polem, s nímž nyní částí města Brna, 4,5km SZ od Brna (HOSÁK 1970).	Panství Královo Pole	1783 (ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967)
Unčice	<i>Uncine, Untschitzm Vnsitz</i>	Ves 9,5km JZ od Kojetína, nyní část obce Pavlovice u Kojetína, ves zpusťla v 2.pol.15.st., 1785 obnovena parcelací dvora,čes. (HOSÁK 1970)	Panství Mořice	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1785 (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Václavovice	<i>Watzlawitz, Waclawice</i>	Ves 4,5km JV od Prostějova, nyní část Bedihoště, panství Vřesoviště, vznikly 1785 parcelací bedihoštského dvora (HOSÁK 1970).	Panství Vřesovice	1784 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967), 1785 (HOSÁK 1970)
Valdenburk	<i>Bělá</i>	Dříve ves, od 1952 část obce Domašov, s nímž od r.1964 část obce Bělá pod Pradědem, vzniklé tehdy sloučením obcí Adolfovice a Domašov, 10km jižně od Jeseníku (HOSÁK 1970)	Panství Frývaldov	1796 (HOSÁK 1967), 1798 (HOSÁK 1970)
Valdsee	<i>Waldsee</i>	Osada u Újezda u Mohelnice, 2 km jz od Mohelnice, Ves založena 1787 a pojmenována po arcibiskupu hr.Kollorethi.Waldsee (HOSÁK 1970).	panství Mírov	1784-1787 (HOSÁK 1967),1787 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1970)
Veselá	<i>Froelichsdorf, Wesely, Fröhlichsdorf</i>	Dříve ves 2,5km JJV od Konice, pak část obce Čunín-Křemenec, zanikla stavebním splynutím s částí Křemenec (HOSÁK 1970).	Panství Konice	1786 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Veselíčko	<i>Wesseliczko</i>	Ves 5km V od Žďáru nad Sázavou. R. 1788 byl tu dvůr zvaný Samotín, jehož parcelací vznikla 1789 ves. Čes. (HOSÁK 1970).	Panství Žďár	1789 (HOSÁK 1970), 1787 (HOSÁK 1967, DAVÍDEK 1976)
Veselka	<i>Schneckenhof, Šnekovec – součást Vítkova</i>	Osada obce Vítkova (HOSÁK 1970).	Panství Vítkov	1785 (HOSÁK 1967)
Vincetov, Vincencov	<i>Dvorek, Wincenzdorf, souč. Otaslavic, dříve i Dvorek</i>	Osada 8km JJV od Plumlova, nyní část obce Otaslavice. Osad založena 1798 parcelací dominikálního dvora,čes, (HOSÁK 1970).	Panství Otaslavice	1798 (HOSÁK 1959, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970, PRASEK A SLAVÍK 1902, DAVÍDEK 1976)
Vinohrad	<i>Winohrad</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Řepiště (Frýdecko). Kolonii Vinohrad založil 1787 hr.Josef Mitrovský (HOSÁK 1970).	Panství Frýdek	1787 (HOSÁK 1970)
Vinohrad, Vinohrádky	<i>Weinberg</i>	Dříve osada, nyní místní část obce Branišovice (Pohořelicko). Osada vznikla 1783 parcelací dominik.majetku (HOSÁK 1970).	Panství Branišovice	1781-1785 (HANKÉ Z HANKENŠTEJNA 1786), 1781 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1785 (HOSÁK 1967), 1783 (HOSÁK 1970)

Vinohrádky	<i>Weinberg, Vínograd</i>	Kdysi ves 2km SZ od Brna, nyní místní část Brna Žabovřesk. Panství Královo Pole, osada vznikla na konci 18.st. Čes.(HOSÁK 1970).	Panství Královo Pole	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1783 (HOSÁK 1967), 1784 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), na konci 18.st (HOSÁK 1970)
Vlaské	<i>walbergsdorf, Valbergsdorf</i>	Dříve víska, od r.1953 místní část obce Vojtiškov, s níž částí Malé Morávky. Založeno r.1791 na pozemcích zrušeného knížecího dvora (HOSÁK 1970).	Panství Kolštejn	1780 (ČERNÝ A VÁŠA 1907), 1791 (HOSÁK 1970)
Vranovská ves	<i>Frainersdorf, Wranersdorf</i>	Obec Vranovská Ves se nachází v okrese Znojmo v Jihomoravském kraji	Panství Vranov	1786 (HOSÁK 1967, ČERNÝ A VÁŠA 1907)
Vrchov, Vrchovec	<i>Hohendorf</i>	Dříve osada vsi Police, 10km Z od Val.Mež., zanikl 1950 splnutím s ní. Osada vznikla 1788 parcelací polického dvora, čes. (HOSÁK 1970).	Panství Kelč	1788 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1970)
Zákřov	<i>Zakrzowicz, Zakrzow, Zákřovice</i>	Ves 10km ZSZ od Lipníka nad Bečvou, panství Tršice (polovina alodem a polovina lénem olom.biskupství), ves zpustla za30leté války, 1787 obnovena (HOSÁK 1970).	Panství Tršice	1787 (HOSÁK 1970), 1788 (HOSÁK 1967, ČERNÝ A VÁŠA 1907, PRASEK A SLAVÍK 1902)
Zálužné	<i>Moradorf</i>	Dříve ves 6km ssz od Vítkova, nyní část Nových Těchanovic, panství Melč, ves založena 1785 (HOSÁK 1970).	Panství Melč	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1786 (HOSÁK 1967, HOSÁK 2004)
Zavadilka	<i>Zawadilka</i>	Dříve ves 2 km VJV od Konice, nyní část obce Budětsko, Panství Laškov. Ves vznikla kolem r.1784 (HOSÁK 1970).	Panství Laškov	1724 (HOSÁK 1967), 1783 (DAVÍDEK 1976), 1784 (HOSÁK 1970)
Zelinkovice	<i>Zelinkow</i>	Ves 5km ZJZ od Místku, nyní část obce Lysůvky, panství Hukvaldy, založeny r.1789, čes.(HOSÁK 1970).	Panství Hukvaldy	1789 (PRASEK A SLAVÍK 1902, ČERNÝ A VÁŠA 1907, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Žáry	<i>Oberschar, Oberschaar</i>	Kolonie vzniklá jižně od Města Albrechtice(Obersdorf) (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)	Panství Albrechtice	1781-1785 (HANKE Z HANKENŠTEJNA 1786), 1789 (TUREK ET AL. 2004), v 18.století (HOSÁK 1967, HOSÁK 1970)
Železná	<i>Buchbergsthal, Hammerdorf, Hammerdörfel</i>	Ves 2 km SZ od Vrbna, na konci 17.století vysoké pece a hamry (HOSÁK 1970),	Panství Cukmantl	1795 (PRASEK A SLAVÍK 1902, HOSÁK 1967, HOSÁK 1970),